№№29–30
(2757–2758)

28 лютага 2008 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Народная Воля

Шаноўныя чытачы!
Па пытаннях распаўсюджвання газеты жыхары сталіцы могуць звяртацца па тэлефоне 328-63-93, усе астатнія — па тэлефоне 328-68-71.

Я не памерла, я адыходжу, каб жыць. Жывіце і вы

Ірыну Казуліну, якая памерла ў мінулую суботу, пахавалі ў сераду, 27 лютага, на могілках, што побач з вёскай Тарасава Мінскага раёна.

Труну з целам нябожчыцы прывезлі ў касцёл Святых Алены і Сымона яшчэ ў аўторак у 20 гадзін вечара. Грамадзянская паніхіда доўжылася да 12 гадзін серады. Увесь час, што быў адчынены касцёл, людзі ішлі развітацца з Ірынай Казулінай. Старыя і маладыя, знакамітыя і простыя людзі, выкладчыкі і былыя выпускнікі БДУ, іншых навучальных устаноў, прадстаўнікі розных рэлігійных канфесій, дэмакратычных аб'яднанняў. Каб развітацца з прыгожай мужнай жанчынай, многія прыехалі з самых аддаленых раёнаў. Нельга падлічыць, колькі тысяч беларусаў аддалі даніну павагі і любові Ірыне Іванаўне. Спачуванні сям'і выказалі кіраўнікі многіх дыпламатычных місій, акрэдытаваныя ў Беларусі. Ля нябожчыцы была ўся сям'я — Аляксандр Уладзіслававіч, дочкі Вольга і Юля, бацькі і малодшы брат Ірыны Іванаўны, бацькі Аляксандра Уладзіслававіча, родныя, сябры.

Людзі неслі безліч кветак: ружы, гваздзікі, хрызантэмы. Храм запаўнялі вянкі ад родных, знаёмых, шматлікіх арганізацый...

Развітальную імшу па нябожчыцы праводзіў ксёндз Уладзіслаў Завальнюк. Падчас сваёй прамовы ён нагадаў гісторыю стварэння Чырвонага касцёла. Храм пабудаваў Эдвард Вайніловіч у памяць аб сваіх памерлых дзецях — Алене і Сымоне. Над магілай Алены захаваўся надпіс: *"Я не памерла, я адыходжу, каб жыць". "Ірына Казуліна таксама не памерла,* — гучалі словы святара. — *Яна нібы кажа: "Я не памерла, я адыходжу, каб жыць. Жывіце і вы".*

Калі імша скончылася і труну з целам нябожчыцы накрылі, Аляксандр Казулін не вытрымаў — на вачах тысяч людзей упаў перад труной на калені і разрыдаўся.

Калі жалобная працэсія пачала выходзіць з храма, людзі ўтварылі жывы калідор ад Чырвонага касцёла да вуліцы Берсана. А пасля таго як труну паклалі ў катафалк, Аляксандр Казулін звярнуўся да ўсіх прысутных са словамі падзякі. *"Мая любімая жонка памерла 23 лютага,* — гучалі словы Аляксандра Казуліна. — *Я вінаваты перад ёю. Яна паказала прыклад таго, як трэба бараніць любоў, свабоду, духоўныя каштоўнасці. Я ніколі і ні пры якіх умоваў не станавіўся на калені. А перад вамі стану..."*

Пахавалі Ірыну Казуліну на малавядомых тарасаўскіх могілках. Гарадскія ўлады не знайшлі месца для нябожчыцы на гарадскіх кладах. Родныя хацелі пахаваць Ірыну Іванаўну на Усходніх альбо Кальварыйскіх могілках, звярталіся асабіста да старшыні Мінгарвыканкама Міхаіла Паўлава. Аднак атрымалі адмоўны адказ.

Усё, што адбывалася на могілках, здымалі на відэакамеры "людзі ў цывільным". Тут жа былі заўважаны і машыны з лагатыпамі тэлеканалаў АНТ і СТБ. Магчыма, яны чакалі нейкіх правакацый альбо меркавалі пачуць нейкія палітычныя прамовы ад Аляксандра Казуліна. Аднак людзі развіталіся з нябожчыцай без усялякіх прамоў. У такой сітуацыі словы не патрэбны. Ксёндз Уладзіслаў Завальнюк чытаў малітву, хор спяваў жалобныя песні. А кранальныя словы Аляксандра Казуліна каля магілы жонкі тычыліся толькі асабістага.

"Няхай усемагутны Божа дасць табе, сястра Ірына, піць з крыніцы жыцця вечнага", — пад гэтыя словы ксяндза Уладзіслава Завальнюка труну з целам Ірыны Казулінай апусцілі ў зямлю.

Марыя ЭЙСМАНТ.

КАМЕРТОН
от Сергея Ваганова

Смерть на миру

В мире есть три типа людей. Первый тип — это люди. Их больше всего, и, в сущности, они лучше всех...

Гилберт Кит Честертон

Я не был знаком с Ириной Козулиной. С Александром Козулиным знаком едва.

Я не был в восторге от некоторых его публичных манер на пути к президентству. Но это не мешало ценить его бесстрашие.

Сегодня меня коробят всплески политической истерики вокруг смерти его жены.

Но нет в эти дни в Беларуси семьи, чье горе было бы таким проникающим в душу. Надеюсь, нет, уверен — в души...

Если не так, то можно на всем человеческом в нас ставить крест.

Можно ставить крест на всем человеческом в целой стране, если она даст вовлечь себя в бессовестную игру власти под названием "освобождение политзаключенных".

Все мы являемся свидетелями этой игры. Всем нам надо взять на себя моральную ответственность за позор, явленный всему миру. Не разделить между собой, а взять каждому на себя — со всей ее тяжестью.

Потому что страна, лишенная всего человеческого, обречена на самую страшную из катастроф — катастрофу духа.

Сегодня, увы, мы близки к ней, как никогда, на нашей короткой памяти. И еще ближе подойдем к моральной пропасти, если искупление нашего собственного позора окончательно отдадим на откуп кому угодно — от Путина до Буша, — лишь бы не лишили нас отвоеванного права шептаться по углам, а потом, подобно гладиаторам, биться друг с другом на потеху жаждущему зрелищ кесарю и самодовольному электорату...

На миру, говорят, и смерть красна. Филологи по сей день спорят, что значит это окаянное слово — легка, прекрасна, возвышенна?..

После смерти Василя Быкова — это вторая смерть на миру. Остальные — по ту сторону мира, в гнетущей яме безвестности. Но мир помнит и о них.

Нет, смерть всегда черна.

Красна память.

...Я пишу это, еще не зная, в кандалах привезут Александра Козулина на похороны жены, в наручниках или не привезут вообще. Может быть, его даже совсем отпустят на волю. Но грош нам цена, если мы забудем, какую цену приходится за такую волю платить.

Одна надежда — смерть Ирины Козулиной не даст этого забыть.

Не даст забыть, что власть, которая не боится Бога, безнравственна в сути, как ни страстно лобызается с иерархами.

Не даст забыть, что мы — люди.

И что нас больше всех.

kamerton_41@mail.ru

Козулина отпустили на три дня

Политика в ночь с 25 на 26 февраля привез домой в Минск на "Жигулях" начальник колонии "Витьба-3" Виталий Агнистиков.

Смерть Ирины Козулиной поставила власть перед непростым выбором: отпустить Александра Козулина на похороны жены или нет.

Еще в воскресенье 24 февраля близкие Ирины Ивановны были почти уверены, что Александра Владиславовича если и не освободят, то хотя бы отпустят на похороны. В воскресенье утром политик по телефону сообщил старшей дочери, чтобы без него Ирину Ивановну не хоронили. Он заявил буквально следующее: "Если меня не отпустят на похороны, то 26 февраля я объявлю сухую голодовку, и через несколько дней нас похоронят вместе".

Все ждали утра понедельника. Все надеялись, что уже вечером гроб с телом Ирины Козулиной перевезут в Красный костел, где пройдет отпевание покойной, а утром 26 февраля состоятся прощание и похороны. Ждали и надеялись, что власть проявит гуманизм...

Но первая новость, которая пришла из витебской колонии в понедельник утром, ошарашила всех. Начальник колонии "Витьба-3" Виталий Агнистиков, сославшись на то, что у заключенного Козулина есть четыре дисциплинарных взыскания, сообщил правозащитнику Павлу Левинову, что готовит отказ Александру Козулину в предоставлении отпуска для похорон жены. В ответ дочери Козулина Ольга и Юлия выставили почти ультимативное заявление: без отца хоронить маму не будем, поскольку такой была ее последняя воля.

Вся страна следила за тем, чем закончится это противостояние.

Ближе к полудню 25 февраля стали появляться сообщения о том, что в поддержку семьи Козулина выступили представители ряда посольств, аккредитованных в Беларуси, белорусские политики, общественные деятели. Правозащитники Гарри Погоняйло и Елена Тонкачева встретились с Генпрокурором Григорием Василевичем и обратились к нему с просьбой посодействовать в предоставлении Козулину краткосрочного отпуска на похороны жены.

Во второй половине дня понедельника Юлия Козулина обратилась к Александру Лукашенко. Письмо 22-летней девушки трогало до слез:

"Мама ушла из жизни на наших руках. И мы точно знаем ее самое сокровенное желание — увидеть своего мужа свободным человеком. Это ее желание уже в прошлом... Мама не дождалась.

Позвольте нам, дочерям, похоронить маму по христианским и просто по человеческим моральным законам. Так, чтобы самый дорогой ей человек, муж Александр, — смог с ней проститься".

Не известно, что возымело действие: проникновенные, выстраданные слова Юлии, поддержка белорусской общественности и сотен простых граждан, которые вечером 25 февраля вышли на Октябрьскую площадь с зажженными свечами и портретами Ирины Козулиной, поддержка мирового сообщества (в понедельник вечером с требованием освободить Козулина выступили комиссар Евросоюза Бенита Ферреро-Вальднер, докладчик по Беларуси ПАСЕ Андреа Ригони, депутат Европарламента от имени делегации по связям с Беларусью Яцек Протасевич), — но ночью (!) циничное молчание власти было прервано. Александра Козулина отпустили на похороны Ирины Ивановны. Заключенному политику дали три дня на то, чтобы он смог проститься с любимой женой.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

РЕЗОНАНС

Весь мир требует: «Свободу Козулину!»

Президент США Джордж Буш выразил соболезнования белорусскому политзаключенному Александру Козулину в связи с кончиной его супруги, сообщила пресс-служба Белого дома.

"Президент Буш выражает свои соболезнования Александру Козулину и дочерям Козулина Ольге и Юлии в связи с кончиной их жены и матери", — говорится в сообщении пресс-службы. *В документе также указано, что "из-за его несправедливого заключения Козулин не смог присоединиться к другим лидерам объединенной демократической оппозиции Беларуси, когда они встречались с президентом Бушем в Овальном кабинете Белого дома 6 декабря 2007 года".*

Верховный представитель Европейского Союза по общей внешней политике и безопасности **Хавьер Солана** призвал белорусские власти *"немедленно освободить Александра Козулина".* Об этом говорится в заявлении, размещенном на официальном сайте Совета ЕС.

Председательство Совета Европейского Союза выступило с заявлением в связи со смертью Ирины Козулиной. Европейский Союз с глубоким прискорбием узнал о смерти Ирины Козулиной, мужественно боровшейся с тяжелой болезнью.

Евросоюз выражает надежду *"на незамедлительное и безусловное освобождение Александра Козулина, что стало бы гуманным жестом",* — говорится в заявлении.

Памяці Ірыны Іванаўны КАЗУЛІНАЙ

Памерла Ірына Іванаўна Казуліна. Для нас, яе сяброў і паплечнікаў, няма горшай весткі. Светлы, прамяністы, дзівосна прыгожы чалавек. Усім, хто аказваўся побач з ёю, свет падаваўся лепшым і прыветным. І ніхто не здагадваўся пра яе хваробу, пакуль яна сама не сказала пра гэта. Сказала голасна, але не дзеля того, каб яе пашкадавалі, а каб паверылі ў магчымасць перамогі над гэтай каварнай хваробай. І гэта ў яе атрымалася: яна вырвала ў смерці 10 год жыцця — паўнавартасных і яскравых.

Шмат на каго надзвычайнае ўражанне зрабілі яе мяккасць і добразычлівае стаўленне да навакольных. Яна быццам зараней даравала ўсе недахопы і промахі. Але заўсёды была вельмі патрабавальная да сябе.

Паласу яе жыцця апошніх год ніяк нельга назваць светлай. Але цяжар, боль і пакуты, што выпалі на яе долю, не змянілі яе ўнутранага свету, яе стаўлення да людзей. Яна па-ранейшаму заставалася цэнтрам сям'і. На рэдкасць дружнай, вернай адзін аднаму. Дочкі — Вольга і Юля — акружылі яе цеплынёй і клопатам. Яна ўвасабляла вобраз вытанчанай, але вялікай духам беларускай жанчыны, дабрадзейнай маці і любячай жонкі. А разам яны падтрымлівалі любага мужа і бацьку, былі душой і цэнтрам каманды сяброў і паплечнікаў прафесара, экс-кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Казуліна. Пасля таго як яе мужа арыштавалі і незаконна асудзілі, Ірына Іванаўна не дазволіла ўпасці сцягу праўды і справядлівасці. Яна змагалася за свабоду не толькі свайго мужа, але і ўсіх палітычных зняволеных, за вольную і дэмакратычную Беларусь.

Яна памерла ў Дзень абаронцаў Айчыны. Але яе абаронцу, яе марпеха не было з ёю побач. Па чужой злой волі, далёкай ад маралі і чалавечнасці.

Беларускае грамадства яшчэ мае ацаніць унёсак і ролю Ірыны Іванаўны Казулінай у справу адраджэння маральных каштоўнасцяў, пабудовы грамадства і беларускай дзяржаўнасці. На прыкладзе такіх жанчын будуць выхоўвацца пакаленні беларускіх грамадзян. І будуць ганарыцца тым, што яна была дачкой беларускага народа, носьбітам самых светлых чалавечых якасцяў.

Невыносна балюча ўсведамляць, што Ірыны Іванаўны ўжо няма з намі, што мы не пачуем яе звонкі, поўны юнацкага запалу голас. Мы выказваем шчыры боль і спачуванне сям'і Ірыны Казулінай, родным і блізкім. Для кожнага з нас яна застанецца прыкладам душэўнай шчодрасці, чалавечай мужнасці, найвышэйшага духоўнага арыстакратызму і асабістай ахвярнасці. Наогул, яна і не памерла па вялікім рахунку, яна засталася шмат у кім з нас і будзе жыць разам з намі ў нашых думках і пачуццях. Яна застанецца ў нашай памяці і гісторыі беларускага народа па-за часам і межамі. Мы дорым ёй любоў і памяць нашых сэрцаў і молімся за яе.

Заўчасная смерць. У нас — сяброў і паплечнікаў Ірыны і Аляксандра Казуліных — няма сумнення, што яна перамагла б хваробу, калі б побач з ёй быў яе муж. Але Аляксандр Казулін ужо амаль два гады — палітычны вязень улады за свой смелы выклік на прэзідэнцкіх выбарах. Ірына Іванаўна страшэнна хацела, марыла дачакацца вызвалення мужа. Ды яго, адзінага з палітычных вязняў, не вызвалілі. Ведалі пра хваробу Ірыны Іванаўны і не вызвалілі. Гэта застанецца на іх сумленні.

Мы плачам па ёй. Мы падзяляем бязмернае гора яе мужа — Аляксандра Казуліна, яе дачок — Вольгі і Юлі, яе родных і блізкіх. Мы з вамі, родныя, трымайцеся.

Волчак А.
Рынкевіч І.
Міхайлоўская Р.
Ганчарык Ул.
Леванеўскі В.
Кароль А.
Макаеў А.
Леднік І.
Марцалеў С.
Шыдлоўская Н.
Мікулін А.
Гняўко А.
Мілінкевіч А.
Кулей І.
Ляўковіч А.
Лябедзька А.
Статкевіч М.
Калякін С.
Вячорка В.
Баршчэўскі Л.
Міхалевіч А.
Сярэдзіч І.
Гразнова Л.
Аўтуховіч М.
Валчанін А.
Фінькевич А.
Севярынец П.
Корбан Г.
Федарук Дз.
Бандарэнка З.
Пашкевіч А.
Бураўкін Г.
Ваніна Т.
Вярцінскі А.
Няклявей Ул.
Тамковіч А.
Красоўская І.
Ганчар З.
Завадская В.
Захаранка В.
Фралоў В.
Лабачоў І.
Пастухоў М.
Літвіна Ж.
Хашчавацкі Ю.
Паганяйла Г.
Шумчанка А.
Грыб М.
Шушкевіч С.
Скрабец А.
Скрабец С.
Шчурко А.
Танкачова А.
Бяляцкі А.
Равяка Т.
Стэфановіч В.
Саннікаў А.
Бандарэнка Дз.
Халезін М.
Радзіна Н.
Халіп І.
Марыніч М.
Ткачэнка К.
Валакіда Н.
Крываль В.
Новікаў Ю.
Маслоўскі І.
Івашкевіч В.
Процька Т.
Гулак А.
Федыніч Г.
Дранчук В.
Астрэйка Я.
Шчукін В.
Дашкевіч Дз.
Колас Ул.
Гілевіч Н.
Законнікаў С.
Барадулін Р.
Бухвостаў А.
Яськова А.
Стужынская Н.
Сіўчык Г.
Сіўчык В.
Аніська С.
Кобец Ул.
Класкоўская В.
Сіліч А.
Левін П.
Дашук В.
Волчак Ю.
Алкаеў А.
Шарамет П.
Калінкіна С.
Эйсмант М.
Крыштон І.
Коктыш М.
Адамовіч Н.

Які гонар, што ў Беларусі была такая Вялікая дачка

Як маці, жонка, проста жанчына ўспрыняла боль сям'і Казуліных як свой. З розных публікацый даведалася пра гэтую мужную, самаадданую жанчыну. Які жаль, што больш не прачытаю яе разумных, ідучых ад збалелага сэрца аповедаў. І які гонар, што ў Беларусі была такая Вялікая дачка.

Памяці Ірыны Казулінай прысвячаю некалькі паэтычных радкоў:

Вы — прыклад мужнасці,
Узор цяпла сям'і,
Прыроднай мудрасці
Ад Неба і Зямлі.

Алена ВАБІШЧЭВІЧ,
жыхарка г.Пінска.

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2008 г.

Вячеслав ОРГИШ, доктор философских наук

«Льготная» катастрофа,

или Почему Александр Лукашенко не принимает обид пенсионеров

Его попросили — он пошел навстречу

В ходе недавней встречи со студентами Белгосуниверситета глава белорусского государства традиционно поделился с народом своими сокровенными думами. Как всегда, публика услышала из уст президента немало *"революционных"* идей. Лично мне особенно запала в душу идея радикального обрезания льгот. Сразу вспомнился Осип Мандельштам, его стихотворение о похоронах: *"Был взор слезой приличной затуманен и сдержанно колокола звонили..."*

Белорусская власть, увы, уже не утруждает себя даже слезой приличия. Ей даже не хочется лукавить, рассказывать басни о том, как она много делает для пенсионеров, которые, между прочим, тринадцать лет были ее электоральной опорой и передовым отрядом. По поводу откровенного ущемления материальных интересов этой категории граждан *"сверху"* все чаще раздаются... насмешки. К примеру, принятие в прошлом году закона об отмене социальных льгот и компенсаций, который больнее всего ударил по наименее защищенным слоям общества, глава государства некоторое время назад объяснил тем, что его, мол, об этом *"попросили избиратели"*.

Стало быть, сами старички и старушки вкупе с инвалидами и прочими социальными аутсайдерами додумались до такой идеи. Но сначала, надо полагать, они устыдились того, что власть их *"закормила"*. Устыдились и, терзаемые угрызениями совести, бросились слезно просить *"благодетеля"* забрать у них лишнее. Президент, понятно, пошел навстречу. Поэтому, помилуйте, о каком сожалении, о каких слезах со стороны власти может идти речь?!

Отчим, он и есть отчим

Что и говорить — круто. Муза Мандельштама здесь, пожалуй, отдыхает. Разве что сам *"облагодетельствованный"* народ сумеет подобрать подходящую метафору. На улице и в очередях сильно потускневшего политического кумира уже величают не *"батькой"*, как прежде, а отчимом. Многие вчерашние приверженцы *"всенародноизбранного"* наконец начинают прозревать. В их головах крепнет убеждение, что на президентских выборах 1994 года они промахнулись. Затем еще дважды (в 2001-м и 2006 годах) выстрелили в *"молоко"*. Президентские откровения, прозвучавшие на встрече со студентами 12 февраля, стали для этих людей очередным и, судя по всему, самым холодным душем. Пожилые избиратели, некогда трогательно называвшие своего избранника *"батькой"*, наверное, даже в дурном сне представить не могли, что этот *"батька"* так легко откажется от своих *"чад"*.

Однако факт остается фактом, пастух заявил о том, что бросает своих овец на произвол социальной стихии. *"Мне говорят: вот пенсионеры, ваш оплот, надежда. Вот они против вас все из-за этих льгот. Если так, то* ***такие сторонники мне не нужны****. Я вообще не понимаю, почему в городе-герое Минске пенсионер должен ехать бесплатно. Куда? Магазин рядом, аптека рядом... Видите ли обидели минских пенсионеров. Чем обидели? Если ты хочешь каждый день на другой край Минска с Востока на Запад ехать для того, чтобы внучке, внуку отвезти шоколадку, побыть у своих детей, купи билет и едь... Не надо терзать руководство за то, что бесплатный проезд отменили в городе Минске"*.

Социального контракта больше не существует

Что тут сказать? Если бы отмена льгот касалась только бесплатных поездок пенсионеров из одного конца города в другой, вопрос в самом деле не стоил бы выеденного яйца. Но пожилые люди ездят еще на дачу, садовый участок, чтобы вырастить там урожай картошки, овощей, фруктов, собирают в лесу грибы, ягоды и, как свидетельствует практика, таким путем формируют, примерно, 30—40% своего прожиточного бюджета. Поездка электричкой на дачу, расположенную где-нибудь на расстоянии 50 км., обходится 5 тыс. руб. в оба конца. Весной, летом, осенью таких поездок пенсионер совершает 2—3 в неделю. В месяц расходов на загородные поездки наберется тысяч пятьдесят. Тысяч сто, если не больше, съест коммуналка. Плюс расходы на городской транспорт, на лекарства, на ремонт обуви... В лучшем случае от трехсоттысячной пенсии у пожилого человека остается тысяч семьдесят, на которые надо месяц питаться. Как ни крути, сколько и как ни считай, ясно одно: для поколения пенсионеров ликвидация льгот — сущая катастрофа.

Совершенно очевидно, что пассаж из выступления главы государства перед студентами, касающийся упразднения льгот, — это уведомление власти о разрыве социального контракта с теми, благодаря кому она не раз умудрялась побеждать на выборах и референдумах. Однако следует ли из этого, что белорусский режим нашел себе более подходящих социальных союзников? Вряд ли.

Социологические опросы, проводимые Независимым институтом социально-экономических и политических исследований (зарегистрирован в Литве), показывают, что уровень доверия белорусской власти и ее главному держателю со стороны основных социальных групп падает. На вопрос *"На ком лежит основная ответственность за рост цен и стоимости жизни в целом?"*, большинство респондентов (69%) в декабре 2007 года ответило: на правительстве и президенте. Каждый третий опрошенный отметил ухудшение своего материального положения, три четверти белорусов считают решение власти об отмене социальных льгот и компенсаций для большинства категорий населения неправильным. При таких настроениях в обществе власть, естественно, не может рассчитывать на приобретение новой социальной базы.

Талантливые ученики Анастасио Самосы

Тем не менее кризис не реформированной, угнетаемой государством белорусской экономики, который особенно негативно начал проявляться после повышения России цен на энергоносители, побуждает белорусское руководство сбросить маску защитника социальных интересов населения. Напуганный бюджетным дефицитом и стремительно растущим внешним долгом (специалисты называют цифру в 10—12 млрд долларов США), "Красный дом" решился на демонтаж системы социальной защиты старшего поколения. Судя по всему для тех, кто сегодня определяет социальную политику белорусского государства, пенсионеры превратились в социальную обузу. Их, как и индивидуальных предпринимателей, которые сейчас борются за собственное экономическое выживание и выступают в роли агентов социального недовольства, власть намерена окончательно вытолкать на социальную периферию.

Однако возникает вопрос: в ситуации, когда ряды сторонников истощаются, традиционный электорат отодвигается в сторону, на что, на какие силы и возможности рассчитывают в "Красном доме"?

Во-первых, как показывают события, на административно-силовые возможности авторитарной системы, с помощью которой белорусский режим и впредь намерен ограничивать и контролировать, а если надо, то и подавлять развитие демократии в стране. Эта тенденция особенно заметна в последнее время. Во-вторых, авторитарный режим всегда мало интересовали подлинные демократические процедуры, его политтехнологи обычно предпочитают имитацию выборов, референдумов. Правящая верхушка еще в конце 90-х годов выучила тезис Анастасио Самосы (младшего) о том, что на выборах побеждает тот, кто выигрывает подсчет голосов. Мне кажется, что, творчески развивая утверждение никарагуанского правителя, белорусские начальники вывели свое "золотое" правило, из коего следует: как бы ни голосовали избиратели и как бы ни велся подсчет голосов, все равно результат определяет тот, кто наутро заполняет протоколы.

Так что по большому счету "Красному дому" наплевать, как будут голосовать на будущих выборах лишенные льгот пенсионеры? Не это ли, среди прочего, и дал понять белорусский правитель, когда, сэкономив на слезах приличия, объявил: "такие сторонники мне не нужны"?

ПАДЛІЧЫЛІ

Заробкі знізіліся

Сярэдні налічаны заробак (г.зн. "бруднымі") у студзені ў Беларусі склаў 756 тыс. 332 рублі (352 долары ЗША).

У параўнанні з папярэднім месяцам ён знізіўся: у снежні 2007 г. сярэдні налічаны заробак складаў 795.386 рублёў, паведамляе сайт Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Сярэдні налічаны заробак рабочых і служачых у студзені склаў 778.184 рублі (у снежні — 818.523 рублі).

Скідку вярнулі

Урад Беларусі вярнуў 20-працэнтную скідку пры аплаце за ваду для грамадзян, якія ўстанавілі лічыльнікі за свае сродкі.

Пра гэта паведаміла прэс-служба ўрада. Такія льготы былі прадугледжаны ў пастанове Савета міністраў, якая ў канцы мінулага года страціла сілу. Цяпер жа пастановай урада ад 20 лютага 2008 года такая льгота вернута.

Згодна з дакументам, плата за ваду і каналізацыю з жыльцоў, якія ўстанавілі лічыльнікі расходу вады за свае грошы, збіраецца з 20-працэнтнай скідкай з тарыфаў на гэтыя паслугі. Гэтая льгота дзейнічае ў першыя два гады пасля ўстаноўкі прыбораў уліку.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Франак Вячорка звярнуўся да Аляксандра Радзькова

Франак Вячорка, які адлічаны з 3-га курса факультэта журналістыкі Белдзяржуніверсітэта, просіць міністра адукацыі Аляксандра Радзькова аднавіць яго ў ВНУ. Адпаведную заяву ён накіраваў міністру адукацыі.

У заяве Ф.Вячорка зазначае, што ў час здачы экзаменаў экзаменацыйным камісіям, як ён лічыць, быў сур'ёзна парушаны пункт 1.1 Палажэння аб курсавых экзаменах і заліках у вышэйшых навучальных установах. У прыватнасці, гэта выразілася ў тым, што пытанні экзаменацыйнай камісіі па стылістыцы выходзілі далёка за межы праграмы курса "Стылістыка беларускай мовы" Міхаіла Цікоцага, які вывучаюць студэнты факультэта журналістыкі БДУ. Як зазначае Ф.Вячорка, прадастаўлены старшынёй камісіі тэст, паводле прызнання самога старшыні камісіі Віктара Іўчанкава, быў складзены па работах мовазнаўцаў Салганіка і Супруна, што не ўключаны ў курс "Стылістыка беларускай мовы".

"Па рускай літаратуры мне былі зададзены пытанні аб тэарэтыках італьянскага футурызму, аб філасофскіх работах Шапенгаўэра, аб аб'яднанні футурыстаў і іншыя, што выходзяць за межы праграмы курса "Руская літаратура сярэбранага стагоддзя", распрацаванага дацэнтам Гражынай Паўлоўскай. На асноўныя пытанні білета я даў разгорнутыя адказы", — гаворыцца ў звароце Ф.Вячоркі да міністра.

"На падставе вышэйзгаданага я заяўляю, што адзнакі, выстаўленыя ад імя камісіі, былі загадзя неаб'ектыўныя", — лічыць Ф.Вячорка. Як паведаміў БелаПАН Ф.Вячорка, гэта заява на імя міністра адукацыі А.Радзькова была напісана пасля кансультацыі з адвакатам. Раней Ф.Вячорка меў намер падаць іск у суд з патрабаваннем аднавіць яго на факультэце журналістыкі. "Аднак пасля парады адваката я вырашыў прайсці ўсе магчымыя інстанцыі для свайго дасудовага аднаўлення. Інакш, як мне сказалі, мой іск проста не прымуць", — патлумачыў факт падачы заявы Ф.Вячорка.

Нагадаем, Ф.Вячорка быў азнаёмлены з загадам рэктара аб адлічэнні "за акадэмічную непаспяховасць" 15 лютага. Ён назваў сваё адлічэнне палітычна матываваным і звязвае яго з наведваннем 12 лютага факультэта журналістыкі прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам. "У час сваёй прамовы А.Лукашэнка заявіў, што СМІ павінны быць падкантрольныя дзяржаве, і, відаць, я не ўпісаўся ў новую канцэпцыю выкладання на факультэце", — сказаў Ф.Вячорка.

Сяргей ПУЛЬША.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Ціск меншым не становіцца

Як стала вядома праваабаронцам, следчы аддзел МУС распачаў допыты падазроных па крымінальнай справе, узбуджанай па арт.342 КК РБ — "Арганізацыя альбо актыўны ўдзел у групавых дзеяннях, якія груба парушаюць грамадскі парадак" па факце правядзення акцыі прадпрымальнікаў і стыхійнага шэсця па праспекце Незалежнасці 10 студзеня.

Па папярэдніх звестках падазронымі з'яўляюцца 12 чалавек. Трое з іх 27 лютага былі выкліканы на допыты ў следчы аддзел МУС. Гэта Уладзімір Сяргееў, Алесь Стральцоў і Міхась Крываў.

Праваабаронца і юрыст Валянцін Стэфановіч каментуе сітуацыю:

— Нягледзячы на тое, што ўлады пайшлі на такія крокі, як вызваленне некаторых палітвязняў, палітычна матываваны крымінальны пераслед у нашай краіне не прыпыняецца. Як мы ведаем, зараз за "Еўрапейскі марш", што прайшоў 14 кастрычніка, узбуджана крымінальная справа ў адносінах да трох чалавек па артыкуле "Злоснае хуліганства", і вось цяпер следчы аддзел Міністэрства ўнутраных спраў распачаў папярэдняе следства па крымінальнай справе, узбуджанай па факце правядзення ў Мінску 10 студзеня мітынгу прадпрымальнікаў. Акрамя таго, за ўдзел у мірнай акцыі ў СІЗА на вуліцы Валадарскага змешчаны маладзёжны актывіст Андрэй Кім. У выніку на сёння мы маем ужо 16 крымінальных спраў.

Таксама працягваецца следства па арт.193.1 КК РБ за дзейнасць ад імя незарэгістраванай арганізацыі ў дачыненні да Кацярыны Салаўёвай з Полацка, матэрыялы справы ўжо хутка будуць перадавацца ў суд. Ёсць таксама тры аналагічныя крымінальныя справы па Гомельскай вобласці. Літаральна на днях прыйшла інфармацыя, што ў дачыненні да Андруся Цянюты з Гомеля яна прыпынена, хутчэй за ўсё прыпынены і дзве астатнія — супраць Арсенія Ягорчанкі са Светлагорска і Кірыла Атаманчыка са Жлобіна. Але гэта абсалютна не азначае, што справы закрыты: раней іх ужо прыпынялі і зноўку аднаўлялі.

Такім чынам, мы бачым, што беларускія ўлады на дадзеным этапе не змяншаюць крымінальны пераслед грамадска-палітычных актывістаў, і колькасна ён фактычна застаецца на тым жа ўзроўні, як і ў мінулым годзе. Гэты новы віток палітычна матываванага крымінальнага пераследу нас, праваабаронцаў, сур'ёзна непакоіць.

Алег СНОЎ.

КАЗУСЫ

Алё, вы ў прамым эфіры!

Не так даўно казусным выпадкам завяршылася праграма "Белорусское "Времечко" тэлеканала "Лад".

Падчас прамога эфіру (размова ішла аб тым, як беларусы здымаюць псіхалагічнае напружанне) у рэдакцыю патэлефанаваў мужчына і распавёў аб сваім дэпрэсіўным стане пасля разводу з жонкай. Вядучая, выслухаўшы расповед, што мужчына здымае дэпрэсію з дапамогай рыбалкі, запыталася: "А якая ваша самая вялікая мара?" На што пачуўся нечаканы адказ пра гранатамёт у руцэ і прэзідэнта насустрач. Усё гэта, натуральна, пайшло ў прамым эфіры.

"Здаецца, гэтага чалавека, які патэлефанаваў, яшчэ не знайшлі", — распавялі мне супрацоўнікі праграмы.

— Я нават не ведаю, ці шукаюць яго наогул, — дадае кіраўніца "Белорусского "Времечка" Аляксандра СНЕГІНА. — Гэта не ў нашай кампетэнцыі. Нас хваляваў не вельмі прыемны інцыдэнт, які адбыўся ў эфіры, аднак ён вычарпаны.

"Гэта было ўжо даўно, але памятаем, што тады быў звольнены тэхнічны супрацоўнік", — кажуць супрацоўнікі праграмы.

На гэты раз, наколькі вядома, абышлося без звальненняў.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ТОЧКА НАД «і»

Владимир Гончарик не виноват

В номере "Народной воли" за 22 февраля напечатана статья экс-кандидата в президенты Республики Беларусь Владимира Гончарика. Но, образно говоря, в бочке меда оказалась ложка дегтя. Не по вине автора в публикации допущена неточность — неправильно названа фамилия министра труда и социальной защиты. В этой должности находится не В.Белохвостов, а В.Потупчик.

Приносим извинения В.Гончарику, В.Белохвостову, В.Потупчику и читателям.

Редакция газеты "Народная воля".

КАМЕНТАРЫЙ

Няма дыму без агню

А.Лукашэнка:
"Я адчуваю, што вакол мяне пачынаюць некаторыя асобы дзейнічаць і кіраваць пракуратурай. Гэта катэгарычна недапушчальна. Я не дазволю ціснуць ні на суды, ні на пракурорскіх работнікаў..."

Гэтыя словы кіраўнік дзяржавы вымавіў, прадстаўляючы новага генпракурора **Рыгора Васілевіча**.

Цікава, што незадоўга да перамяшчэння **Пятра Міклашэвіча** з крэсла генпракурора на пасаду кіраўніка Канстытуцыйнага суда "Народная воля" запыталася ў яго, ці прасіўся ён у адстаўку. Падставай для такога пытання сталі чуткі пра тое, што Пётр Пятровіч быццам бы напісаў на імя А.Лукашэнкі прашэнне аб адстаўцы: маўляў, асобныя высокапастаўленыя чыноўнікі, якія лічацца набліжанымі да кіраўніка дзяржавы, перашкаджаюць працаваць... Тады спадар Міклашэвіч не пацвердзіў інфармацыю пра адстаўку і з усмешкай адказаў: *"Не, ну што вы! Гэта домыслы нейкія!.."*

Але калі А.Лукашэнка ўголас гаворыць пра тое, што нехта з ягонага атачэння пачынае кіраваць пракуратурай, з кантэксту сказанага вынікае, што Міклашэвічам таксама спрабавалі кіраваць.

Як перадае прэзідэнцкая прэс-служба, А. Лукашэнка заявіў, што *"пад кіраўніцтвам Пятра Міклашэвіча пракуратура мае ў цэлым нядрэнныя вынікі"*. Калі ёсць канкрэтныя вынікі, калі кіраўнік дзяржавы быццам бы задаволены працай генпракурора, навошта яго мяняць? Няхай бы і далей сядзеў у пракурорскім крэсле, працаваў на карысць людзям і дзяржаве...

Можна толькі здагадвацца, хто і якім чынам спрабаваў ці спрабуе кіраваць пракуратурай. Ясна другое — Міклашэвіч у вачах свайго непасрэднага патрона па меншай меры перастаў быць гарантам неўмяшальніцтва ў пракурорскія справы звонку. Разам з тым, напэўна, прыйшло і разуменне, што прафесіяналаў такога класа, як Пётр Міклашэвіч, у нас няшмат. І што імі нельга раскідвацца. Вось і адбылася ракіровачка.

Праўда, у сённяшнёй Беларусі прызначэнне старшынёй Канстытуцыйнага суда былога генпракурора выглядае проста ганаровай ссылкай...

Больш за тое: хто не на словах ведае пракурорскую работу, кажуць, што на пракуратуру заўсёды ціснулі: альбо пэўныя сілавыя структуры, альбо нейкія іншыя ведамствы. Маўляў, так склалася даўным-даўно.

Цяперашняму генпракурору **Рыгору Васілевічу** прыйдзецца на практыцы даказаць, што ён здольны трымаць на дыстанцыі ад пракуратуры ўсіх, хто хоча прымаць пэўныя рашэнні за пракураў. І што ён здольны ўхіліцца ад націску альбо збіць ціск гэтак жа прафесійна, як гэта робяць, напрыклад, тыя ж медыкі.

Хто ведае, можа, у Васілевіча атрымаецца папярэдзіць пракурорскі "інсульт"?

Марына КОКТЫШ.

Іх чакаюць масавыя праверкі

З 1 сакавіка на рынках Беларусі пройдуць масавыя праверкі індывідуальных прадпрымальнікаў (ІП), паведаміў праваабаронца Вячаслаў Сіўчык на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Як патлумачыў В.Сіўчык, у ІП будуць правяраць дакументы, што пацвярджаюць блізкае сваяцтва наёмных работнікаў. *"З 1 сакавіка будзе абрушана ўся сіла рэпрэсіўнага апарату на прадпрымальнікаў, якія праігнаравалі пераход у прыватныя унітарныя прадпрыемствы згодна з указам №760"*, — заявіў праваабаронца. Паводле яго меркавання, *"гэтым указам дасягаюцца чыста палітычныя мэты ва ўрон правам і інтарэсам сотняў тысяч грамадзян"*.

Ацэньваючы *"хвалю прадпрымальніцкага пратэсту, што пракацілася з 10 снежня па 18 лютага"*, праваабаронца сказаў, што *"барацьба яшчэ не скончана, хаця ўмовы для яе цяпер цяжкія"*. В.Сіўчык зазначыў, што апошнім часам у беларускіх ІП склалася сітуацыя, якая вымушае іх пакідаць краіну. *"Напрыклад, на мінскіх рынках фарміруюцца цэлыя групы, каб ехаць у Кіеў, Маскву, Вільнюс, іншыя краіны. Я лічу, гэта нацыянальная трагедыя"*, — падкрэсліў ён.

Наталля КАРОТКАЯ.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Юрий Островский дал показания

В суде Московского района Минска продолжаются слушания по делу кардиохирурга Александра Шкета, которого обвиняют во взяточничестве, мошенничестве и злоупотреблении служебными полномочиями.

Говоря обычным языком, Шкета подозревают в том, что он, будучи заведующим отделения, в период с 2001-го по 2003 год обманывал пациентов. Он предлагал им покупать расходные материалы для проведения кардиохирургических операций, хотя таковые имелись в наличии в клинике. Александр Шкет своей вины не признает. Во время своих показаний в суде он неоднократно заявлял, что расходный материал пациенты покупали исключительно в тех случаях, когда необходимых расходников не было в наличии в клинике.

22 февраля кардиохирург номер один в Беларуси Юрий Островский подтвердил в суде, что ситуация с обеспечением расходным материалом в РНПЦ в 2000—2003 годах была очень тяжелая. В то время Юрий Островский занимал должность заместителя директора центра по кардиохирургии, в его обязанности входила организация лечения больных с заболеваниями сердца.

— С момента организации центра в 2000 году, — заявил в суде Юрий Островский, — на строительные работы и оснащение клиники было выделено 9 млн. евро. Но этой суммы было недостаточно и хватило только на закупку базового оборудования. На расходные материалы денег не осталось. Предполагалось, что они будут закупаться Министерством здравоохранения в процессе функционирования центра. Но от момента заявки до получения материалов проходило 9 месяцев. Нам не хватало оксигенаторов, искусственных клапанов, шовного материла — всего и всегда. Выходов из ситуации было только два: не делать операцию, что в некоторых ситуациях было равнозначно смерти, либо пациентам самим приобретать расходные материалы.

По словам Юрия Островского, когда стало понятно, что из хронического дефицита клинике не выбраться, руководство РНПЦ отправило в Минздрав официальное письмо с просьбой разрешить специалистам центра проводить операции, используя расходный материал, предоставленный самими пациентами. И спустя время, по словам Островского, появилось распоряжение министерства, разрешающее покупку расходного материла за счет пациентов.

Адвокат Александра Шкета выступил с ходатайством о приобщении к материалам дела упомянутых Юрием Островским документов. Если они будут найдены, это уже будут не простые заявления, а документальное подтверждение того, что самостоятельное приобретение расходных материалов пациентами — не мошенничество со стороны заведующего кардиохирургическим отделением Александра Шкета, а результат рабочей ситуации, которая возникла в центре.

К слову, когда в суде Юрия Островского как непосредственного руководителя Александра Шкета попросили дать характеристику своему подчиненному, тот отметил, что обвиняемый — один из лучших специалистов центра.

— Александр Павлович Шкет — талантливый ученый, — заявил Юрий Островский. — Он защитил кандидатскую диссертацию по лечению наиболее сложных поражений сердца. Шкет владеет практически всем спектром кардиохирургических вмешательств. Хирургов такого уровня в РНПЦ "Кардиология" один-два.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

Проблема с очередью на операции на сердце существует в РНПЦ "Кардиология" и сегодня. Более того, начиная с 2003 года лист ожидания на операции только увеличился. В прошлом году в него было внесено более 2 тысяч пациентов, а это значит, что очередь растянулась как минимум на полтора года.

По словам Юрия Островского, причин этому несколько.

"Во-первых, сами пациенты стали больше доверять кардиохирургам и решаются на такое кардинальное лечение, как операция, — пояснил кардиохируг. — Во-вторых, лучше стали работать кардиологи первичного звена в плане диагностики заболеваний. Однако еще одна причина возникшей очереди сохраняется уже долгие годы — это недостаточное материальное обеспечение РНПЦ и вообще всей кардиохирургической службы. Не хватает также хирургов, особенно это касается областных центров".

Гарри Каспаров выдвинул Козулина на Сахаровскую премию

Лидер Объединенного гражданского фронта России Гарри Каспаров подписал письмо с просьбой присудить белорусскому оппозиционеру Александру Козулину Сахаровскую премию. Премия присуждается Европарламентом. Об этом сообщила пресс-служба ОГФ.

Эта премия присуждается ежегодно за достижения в деле защиты прав человека и его основных свобод, а также за уважение международного законодательства и развитие демократии. Номинантов на соискание премии Сахарова выдвигают в Европейском парламенте депутатские фракции или группа депутатов.

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2008 г.

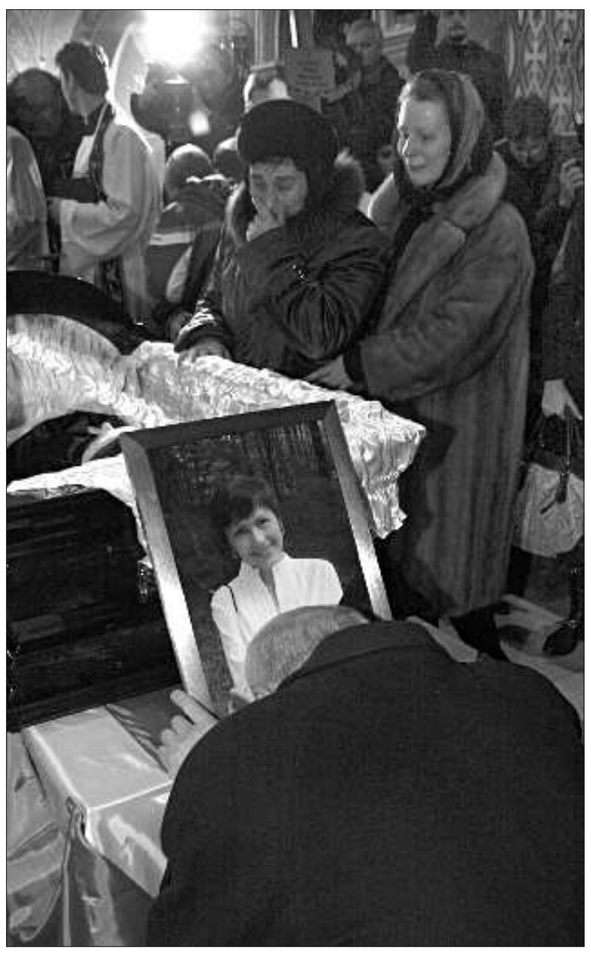

Ирина

Глава из книги Александра Томковича "Женщины", посвященная Ирине Козулиной. Интервью было записано 3 ноября 2006 года.

"Все негативное, что происходит сейчас, расцениваю как временные трудности и уверена, что они скоро закончатся", — убеждала Ирина читателей в том интервью. И всем нам очень хотелось верить, что будет именно так...

— Я родилась 19 октября 1959 года в деревне Дявги Столбцовского района Минской области, где было сорок домов. Жила с родителями у бабушки с дедушкой. О детстве остались самые светлые и нежные воспоминания. У меня есть брат Сергей, который на четыре года младше.

Когда мне было пять лет, мои папа Иван Михайлович и мама Данута Викентьевна переехали в Дзержинск. Отец работал водителем. Мама, будучи заведующей клубом, окончила библиотечный техникум. После переезда в Дзержинск стала трудиться в книжном магазине.

Жили скромно. Мать была вынуждена пойти на работу, когда брату исполнился только год. Она прибегала на обед, чтобы нас накормить, и снова убегала. Мои родители не могли позволить себе роскошь не работать. Помню, прямо напротив нашего дома был детский сад. Когда брат спал, я смотрела в окошко и завидовала счастливым детям, которые могут в свое удовольствие гулять целый день.

В школе была отличницей, занималась баскетболом. Была активной девочкой, пионеркой, потом комсомолкой. Тогда все было искренним, шло от души.

После школы в 1976 году приехала в Минск поступать в Белорусский государственный университет на механико-математический факультет. Как и многим девочкам в то время, хотелось быть учительницей. В БГУ я поступала не только потому, что это — лучший вуз страны. На биологический факультет когда-то не прошла по конкурсу моя мама. Так как у меня была золотая медаль, сдавала только один предмет, получила по устной математике пятерку и стала студенткой.

Моя девичья фамилия Соболевская. Родители по-разному относились к нашему с братом образованию. Мама следила за оценками и строго спрашивала, если у меня проскакивала где-то четверка. Папе не довелось выучиться полноценно в школе. Поэтому он не вникал в наши школьные дела. Он даже не знал, что я заканчиваю школу и "иду на медаль". Однажды он спросил у мамы: "Слушай, а что это наша Ира такого сделала, что ее наградили медалью? Меня все поздравляют, а я не в курсе. Что, она на пожаре кого-то спасла?"

На первом курсе каждый день ездила в Дзержинск. А на втором мне, как настоящей активистке, дали общежитие. Я была профоргом группы, затем —членом профбюро факультета. Там я и встретила Козулина.

— Он тоже был активистом?

— Да. Саша отслужил в морской пехоте и вернулся в БГУ, перевелся с вечернего отделения на дневное. У нас в одном помещении был профком факультета и комитет комсомола. После занятий мы всегда бежали туда. Было интересно, весело.

Позднее Саша рассказывал, почему внимание обратил именно на меня, а всего на факультете было полторы тысячи человек, из них тысяча девчонок. Однажды дежурила в комитете комсомола. Дежурство предполагалось до четырех часов дня, но Саша попросил немного задержаться. Я пообещала. Козулин пришел почти к семи часам вечера и не мог скрыть удивления, увидев, что я его жду. В ответ изумилась не меньше, ибо не понимала, как можно не сдержать слово.

Этим его, наверное, и покорила. Мы встречались год, а затем 25 ноября 1978 года, в его день рождения, поженились. Я была на 3-м курсе, а Александр на 4-м.

Мы, правда, пообещали родителям, что, пока не закончим университет, детей заводить не будем. Но 15 февраля 1980 года появилась старшая дочь Оленька. Так что на защиту диплома я шла уже с годовалым ребенком.

Так как училась хорошо, были предложения остаться в университете, но я до сих пор считаю, что тогда поступила правильно, выбрав конструкторское бюро точного электронного машиностроения, где работала программистом. Более известное название — НПО "Планар". На мой взгляд, муж с женой, особенно в первое время, должны работать в разных местах. Когда они "варятся в одном котле", то это не идет на пользу семейной жизни.

Мне с людьми всегда везет. Я попала в замечательный коллектив. Была интересная, востребованная работа. Было взаимопонимание и уважение в коллективе. За 16 лет работы не припомню ни одного конфликта. Мы жили насыщенно: занимались народными танцами, ездили на турслеты. Кстати, это весьма показательный момент. Многие замужние женщины не могли себе подобное позволить. Их не отпускали ревнивые мужья. У нас же в семье никогда даже не ставился так вопрос: отпускаю — не отпускаю. Я всегда ездила на мероприятия без каких-либо намеков на ревность. Точно такое же уважительное отношение было и с моей стороны к Александру.

После окончания БГУ с красным дипломом он работал секретарем комитета комсомола механико-математического факультета, а с 1983 года — секретарем комитета комсомола БГУ. Затем стал деканом подготовительного отделения, в 1987 году защитил диссертацию по дифференциальным уравнениям. С 1988 года Александр начал работу в Министерстве образования. Вначале был начальником отдела перспективного развития и информации и занимался организацией лицеев, колледжей и т.п. Кстати, в своей книге "Ліцэй" Владимир Колос вспоминает, с какой энергией работал Козулин. Я помню, как активно шло создание учебных заведений нового типа.

Затем Союз развалился, связи разорвались, в КБТЭМ стало меньше заказов. Дошло до того, что мы, приходя на работу, не могли снять верхнюю одежду: так было холодно. Из конструкторского бюро мне пришлось уйти.

— У вас две дочери?

— Совершенно верно. Ольге 26 лет. Когда она заканчивала лицей БГУ, хотела пойти на юридический факультет. Ее отговорил отец. Дескать, по возрасту она еще совсем юная. Оля послушалась и пошла на отделение иностранных языков филологического факультета. После третьего курса вновь решила выбрать юрфак. Было два варианта: пойти сразу на третий курс, досдав кое-какие экзамены, или идти на первый и учиться пять лет.

Оленька обратилась к отцу за советом. Муж ей сказал, что если речь идет только о дипломе, нужно идти на третий курс. Если же целью является доскональное освоение профессии, то учебу следует начинать с первого. Ольга поступила на первый курс. Я ею горжусь, ибо к тому времени, когда она заканчивала филфак и была на втором курсе юрфака, уже вышла замуж и родила ребенка.

Оленька получила диплом юриста с отличием в 2005 году, когда фамилия отца с подачи властей шла "красной строкой". Ей было очень трудно найти работу. В результате пошла на предприятие, которое уже обанкротилось. Теперь она в судах защищает интересы этой компании.

Юлии сейчас 20 лет. Она учится на факультете международных отношений. Изучает международное право. Поступала, когда уже над мужем сгущались тучи и всем было ясно, что вопрос его руководства БГУ уже решен, а снятие с должности — дело всего лишь каких-то месяцев.

Юленька училась в лицее, занималась с репетиторами. Мы понимали, что контроль за ней на вступительных экзаменах будет особым. Так и произошло. Историю Беларуси сдавали письменно. Прямо перед ней сел проверяющий, и, как только она сдала свою письменную работу, он попросил все отксерить для того, чтобы никто ничего не смог поправить. На экзамене по английскому языку он несколько раз просил ее пересесть, чтобы спутать какие-либо возможные варианты. Мы с мужем были очень рады, что Юленька сумела проявить самообладание, не дала поводов проверяющим из Комитета государственного контроля усомниться в своих знаниях.

— Вопрос несколько философского плана. В чем суть счастья?

— В каждый период времени человек понимает его по-разному. Для меня сейчас — это быть вместе с мужем.

Я благодарю судьбу, что свела меня именно с ним. Несмотря на все трудности, я не поменяла бы ни одного дня нашей жизни.

Я счастлива, потому что у меня есть мужчина, которого я люблю и которым горжусь. Все негативное, что происходит сейчас, расцениваю как временные трудности и уверена, что они скоро закончатся.

Судьба Ирины Козулиной

Кончина человека — событие, безусловно, трагическое, но отнюдь не уникальное. Еще древние говорили: умереть — значит присоединиться к большинству. Тысячи людей покидают этот мир тихо и незаметно, обычно в последний путь их провожают родственники, друзья, соседи. Слезы и скорбь достаются главным образом им. В отдельных случаях масштаб траурного мероприятия может вырасти до размеров деревни или городского квартала.

В случае Ирины Козулиной (жены известного политзаключенного Александра Козулина) иначе, ее смерть стала трагическим событием общенационального масштаба. В этом можно убедиться, знакомясь с реакцией средств массовой информации (разумеется, не государственных, государственные СМИ набрали в рот воды). Белорусские независимые издания, электронные сайты незамедлительно поместили информацию, некрологи в связи с безвременной кончиной Ирины Ивановны. По приглушенным разговорам в общественных местах, транспорте, по многочисленным откликам в интернете видно, что люди восприняли трагическую весть не равнодушно, хотя и по-разному. Подавляющее большинство — с сочувствием и пониманием. Кто-то злорадно (мол, не следовало мужу покойной Александру Козулину лезть в политику, тогда нервы и здоровье были бы на месте). А какая-то часть недоумевает: почему такой ажиотаж вокруг смерти супруги опального политика, она же не царственная особа?

В самом деле, почему? Ответить на этот вопрос не так трудно, как может показаться. В белорусском обществе, как и в любом другом, исповедуются различные политические ценности. Политики продвигают эти ценности на уровень власти, а затем реализуют их в государственной практике. Нынешний белорусский президент, придя к власти, воплотил в жизнь авторитарные политические ценности. Но в белорусском обществе огромное число людей разделяет или ориентируется на альтернативные — демократические — ценности. Последние социологические опросы показывают, что примерно 70% белорусов возлагают ответственность за ухудшение социального положения на президента и его правительство. На президентских выборах 2006 года Александр Козулин был одним из демократических кандидатов в президенты Беларуси и предлагал обществу альтернативу курсу нынешнего главы государства. Люди помнят это. Очень многие надеются: несмотря на тюрьму, куда кинул его режим, экс-кандидат в президенты Беларуси вернется в большую политику.

Иначе говоря, Александр Козулин, нравится кому-то или нет, стал символом демократических и социальных ожиданий многих белорусов, а Ирина Козулина была в их глазах его преданной спутницей жизни, его единомышленницей и духовной союзницей. Ее смерть больно и жестоко ударила по человеку, с которым массовое сознание связывает свои надежды на перемены к лучшему. Именно поэтому трагедию семьи Козулиных многие в Беларуси переживают с большим сочувствием и печалью.

Когда стало известно, что Ирина Ивановна ушла из жизни, встал вопрос о том, чтобы мужа хотя бы на время отпустили из колонии для участия в похоронах. Однако власти заартачились. Тогда Александр Козулин и дочери Юлия и Ольга объявили голодовку. А 25 февраля на Октябрьской площади Минска была организована массовая траурная акция со свечами, в которой приняли участие видные деятели оппозиции. Некоторым людям это показалось кощунством (дескать, устроили "пляски на костях"). В интернете появились соответствующие комментарии.

Что на них ответить? "Смерть превращает жизнь в судьбу", это сказал мудрый Андре Моруа. Кончина Ирины Козулиной показала: ее судьба состояла в том, чтобы быть и умереть достойной женой достойного политика. Поэтому нет ничего странного и кощунственного в том, что последний акт ее жизненной драмы, связанный со смертью и похоронами, окрашен в политические тона. И потом, не будь этой траурной акции с политическим оттенком, власти вряд ли предоставили бы Александру Козулину трехдневный отпуск для участия в похоронах.

Светлая и вечная память Ирине Ивановне Козулиной!

Вячеслав ОРГИШ.

Апавяданне Марыі Вайцяшонак, прысвечанае Ірыне Казулінай, было надрукавана ў "Нашай Ніве" №6 (508). Толькі яна не хацела, каб справа дайшла да мужа, каб турэмшчыкі выкарысталі гэта, каб прымусіць мужа адрачыся ад ягоных прынцыпаў. Магічны збег абставін: апавяданне пабачыла свет роўненька год таму, 23 лютага 2007 года…

Загад каралевы,

або Пяць хвілін у парозе

Што гэта за Новы год? Не было сьнегу — адныя восеньскія мыдліны. Усе чакалі сьвята, а зямля яшчэ не была перасланая з будзённага на сьвяточнае. І трэба было самой рупіцца, ствараць таямніцу, штовечар па зорах запальваць сямісьвечнік, здумляць, што паставіць на стол.

Вецер з ракі, чайкі раз-пораз падымаюцца над вадой, над дробным рабаціньнем, белай пенай вышэй і вышэй да высокай хвалі. Прыбой ужо б'ецца аб сьцяну. Наш белы дом на самым беразе выдаецца прагулачным параходам — з пакояў кватэры я бачу толькі ваду і той бераг. Месяц блісьне з-за хмар срэбнай лускай, як шчупак на нерасьце, абдасьць пырскамі. Я дзіўлюся, што ў нас, у людзей, якія жывуць каля вады, ані ў кога няма прыватнага чаўна.

І толькі за некалькі дзён да Новага году позна ўвечары пайшоў сьнег, буйны, кожная сьняжынка асобнай выцінанкай, хоць ты яго ў кошык зьбірай, як зімовыя кветкі, і нясі пацешыцца дамоў. І ў гэты момант нехта распачаў салют! Сярод сьнегу расьцьвіталі рознакаляровыя пэтарды. Вядома ж, выпадковае супадзеньне.

Стоячы ў вакне, я мроіла, што жыву ў каралеўстве (у якім такім веку, на якім такім сьвеце), дзе загадана вітаць першы сьнег, смалячы з гармат.

Было пераслана з будзённага толькі на адну ноч, але гэтага быццам і дастаткова, каб засьпяшацца накупляць падарункаў. Тым больш што ў касьцёлах ужо прагучала сакральнае: "Перадайце бліжняму знак супакою..." І я, накінуўшы нешта на плечы, абы з дому, захапіўшы цукеркі, пайшла да Аляксандры — гэта спусьціцца з майго паверху крыху ніжэй. Мы мала знаёмыя, але часта біярытмы нашыя супадалі, і мы сустракаліся ў пад'езьдзе, у ліфце, ня болей. Іншы раз яна была з дарослым і дочкамі, усе трое звычайна надэчыўшыся да астатняга. Выдавалася, яны райскімі птушкамі зьляталі праз ноч з залатога шаста і толькі за дзьвярыма пераўвасабляліся ў маладых жанчын зь Зялёнага мысу (на высокіх абцасах, у нечым рознакаляровым, толькі што пер'е ня ветрае на галовах), якіх поўны наш горад. Ня мой фармат, як той казаў. Але ейны заўсёдны настрой, непасрэдная весялосьць змушвалі радасна адазвацца, усьцешыцца чужому балю-маскараду.

Цяпер усе ведалі: муж Аляксандры — палітычны вязень, у калёніі на некалькі год. Я ж сама ня маю аніякіх такіх амбіцый: не выходжу на плошчу, не вывешваю сьцягу на бальконе. Нядаўна, едучы ў таксоўцы, убачыла бел-чырвона-белы маленькі сьцяжок у салёне. "Гэта... польскі?" — запыталася ў маладога кіроўцы, не даючы веры сваім вачам. Гэта ж сярод белага дня! У цэнтры гораду! І таксоўка не бранявік! "Амаль усе мае пасажыры таксама блытаюцца", — адказаў ён засмучона. Сапраўды, мяне хвалююць, прываблліваюць выступы рэвалюцыйныя гэтак сама, як водар кветак дзікіх, занесенных ветрам у горад, як пах парфумы GUCCI: нешта вясновае — ландыш, фрэзія, дубовы мох і найболей — нарцыс. Я ішла да Аляксандры проста як да суседкі ў бядзе, каб перадаць знак супакою, дакрануцца да яе, бы стоячы ў касьцёле падчас службы.

Адчыніла сама Аляксандра. Голас яе ціхі, глухі, бы здалёк, з суседняга пакою, хоць стаяла побач — голас бяды, высахлае моўнае рэчышча. І толькі гэта падалося нязвыклым. А навокал буяла паўночнае зьзяньне — ейны заўсёдны космас. Усе праёмы дзьвярэй ва ўсіх пакоях у зыркіх гірляндах сьвяточных агнёў. Пазначаныя ўсе хады, як у суцэльнай цемры днём і ноччу, у якой яна цяпер, вядома, сябе адчувала. Гэта быццам сполахі памяці, калі ўсё зруйнавана, зьнішчаны дом, але недзе вось тут павінны быць дзьверы, і тут, і тут таксама. І не зачэпіш у гэтым доме па памяці плячом вушака, і не абапрэсься на яго. Аніводнага цёмнага кута ў пакоях, аніводнага, каб сумнага. Елка відаецца з парога, прыбрана густа, вясёлкавым і сумётамі, як сьнегападам у непагадзь. Елка вялікая, з шырокім нізам, як прыполам, дзеля яе, пэўна, адчыненыя падвойныя дзьверы ў зале. Аляксандра ў белай блюзцы. Яны абедзьве разам ходзяць, прыбраўшыся, па сьветлых пакоях, разам няўцямна паглядаюць у вакно, як... з маяка. Я ня здолела схаваць зьдзіўленьня, жалю, аглядаючыся, усё бачу скрозь свае стаячыя, стрыманыя сьлёзы, як праз ілюмінатары. "У нас так, як заўсёды, як Ён любіў..." — кажа Аляксандра. Глядзела на мяне здалёк, з тысячагодзьдзяў, калі жанчына ў непагадзь разводзіла выратавальнае вогнішча на беразе мора, каб пазначыць дарогу вяртаньня, дарогу дамоў.

Пяць хвілін у парозе, і я сьпяшаюся разьвітацца, у мяне сеў голас, падлога хістаецца пад нагамі, падымаюся да сябе ўжо, бы ў верхнюю каюту, успамінаючы: на сваіх выступах ейны муж любіў паўтараць "Я — марскі пехацінец".

Пяць хвілін у парозе, і я адмаўляюся ад звычкі разумець каханьне як нешта інтымнае, асобнае, што тычыцца толькі дваіх, закаханых адно ў аднаго. Любое пачуцьце, тым больш каханьне, публічная, нават грамадзкая зьява, — гэта нешта такое, што зьяўляецца разам з чалавекам. Гэта ўсхваляваны пачуцьцём сьвет, як лічыць Альфрэд Кальлерыч. І мой сьвет таксама пасьля наведваньня Аляксандры.

Пяць хвілін у парозе, адкуль праз адчыненыя насьцеж дзьверы бачныя былі ўсе пакоі, увесь наш белы дом, уся нашая старана, дзе яшчэ дзейнічалі зьявы сублімацыі старажытных рытуальных памкненьняў: арышты, астрогі. І памяркоўная згода людзей з усім, маўляў, "такі цяпер час" — абарончы рубеж сваёй абыякавасьці. Цяпер я разам з Аляксандрай намагалася трымаць у руках усе "ключы", каб не згубіць сваіх мройных уяўленьняў аб дасканаласьці боскага сьвету. Разам зь ёй вучылася не зжывацца з архетыпам параненага чалавека, што для большасьці з нас вельмі характэрна — бядуем, як у запоі, бяз дай прычыны.

У тую навагоднюю ноч я таксама спынілася каля ейнага вогнішча на беразе, спадзеючыся, што сьвятло дойдзе да тых, хто церпіць бяду або звычайную косную крыўду.

Вецер з ракі падаваў голас у выцяжцы — голас далёкіх вандровак у думках, вандровак і вяртаньняў, зноў і зноў да Аляксандры. Скончацца сьвяты, і яна здыме белую блюзку, як і елачную мішуру, выключыць сьвяточнае сьвятло. Толькі цяпер лёгка будзе знайсьці мне і кожнаму, хто яе ведае, выратавальны шлях па зорах. І здасца верагодным: каб яна была каралевай або проста жонкай прэзыдэнта, яна б загадала смаліць з гармат, калі б пайшоў доўгачаканы першы сьнег.

Хіба гэта не падзея ў нашым маленькім жыцьці — маленькім, як гэты аповед пра каханьне?

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2008 г.

КАЛІ Б Я БЫЎ ПРЭЗІДЭНТАМ...

Вярнуў бы народу свята 25 сакавіка — дзень абвяшчэння БНР

Ухваляю прапанову мінчаніна Валерыя Адула адкрыць на старонках любімай газеты "Народная воля" так патрэбную сёння рубрыку — няхай як мага болей людзей розных узростаў і прафесій выкажуць асабістыя погляды-развагі на ролю прэзідэнта ў незалежнай краіне — усім будзе карысць.

Перш-наперш я адмяніў бы ганебную забарону на друкаванне "Народнай волі" ў Мінску, вярнуў бы з "эміграцыі" і іншыя незалежныя газеты, заадно ўключыў бы іх у каталог "Белпошты", што адразу дадало б падпісчыкаў на незалежныя выданні, якія нясуць праўду нашага жыцця ў самыя глухія куткі краіны.

Абавязаў бы ўсіх чыноўнікаў знізу да самага верху здаваць экзамены на добрае веданне беларускай мовы не толькі пры залічэнні на службу (як гэта практыкуецца ў Ізраілі на абавязковае веданне іўрыта), а і ў рабочым парадку, ужо пры пасадзе, каб яны не паглядалі фанабэрыста на тых грамадзян, якія звяртаюцца да іх на роднай мове. Заадно дамогся б, каб чыноўнікі ўсіх рангаў замянялі рускамоўныя шыльдачкі на дзвярах службовых кабінетаў на беларускамоўныя — такое, памятаю, нават у нашым горадзе ўводзілася на пачатку 90-х гадоў мінулага веку ў кароткую, на жаль, пару нацыянальнага Адраджэння, якое так не ўхвалялі камуністы і манкурты розных масцей, што ўрэшце і абярнулася для краіны сумна вядомай рэформай 1995 года.

Беларусы церпяць зараз трайны прыгнёт, як пры рускім царызме і савецкім камунізме: нацыянальны, палітычны і сацыяльны. Таму, стаўшы прэзідэнтам, вырашыў бы самую ключавую, нацыянальную праблему — вярнуць родную мову ў сферу адукацыі, таму як незалежнасць роднай мовы ад чужой ёсць незалежнасць нацыянальная, палітычная і эканамічная. Ва ўсіх сённяшніх цалкам рускамоўных гарадскіх школах і каледжах перавёў бы выкладанне на беларускай мове ўсіх прадметаў у 1-8-х класах — на першым этапе, таму як ужо склаліся цяжкасці з выданнем падручнікаў на роднай мове. Каб бацькі атрымалі ўпэўненасць у тым, што беларуская мова іх дзецям спатрэбіцца пры паступленні і навучанні ў ВНУ, адкрыў бы цалкам беларускамоўны Дзяржаўны універсітэт, дзе б рыхтаваліся нацыянальныя кадры для школ, ВНУ, устаноў культуры, дашкольных дзіцячых устаноў.

Вярнуў бы ў заканадаўчае поле і грамадскі ўжытак нацыянальную гістарычную сімволіку — бел-чырвона-белы сцяг і герб "Пагоня", якія мелі дзяржаўны статус у БНР у 1918 годзе і на пачатку 90-х гадоў мінулага веку пасля атрымання нашай краінай незалежнасці.

Прыняў бы ўсе магчымыя захады, каб спыніць настойлівую русіфікацыю краіны, якая вядзе да канчатковай згубы роднай мовы, маралі, культуры, сацыяльнай дэпрэсіі, нігілізму, абыякавасці мас да ўсяго, што творыцца вакол іх. Дзеля гэтага вярнуў бы Саюзу беларускіх пісьменнікаў (а гэта больш за 400 чалавек, найболей сталая, таленавітая, нацыянальна зарыентаваная частка майстроў слова) іх даўні, з савецкіх часоў, Дом літаратара з бібліятэкай, права сустракацца пісьменнікам са сваімі чытачамі ў бібліятэках, школах, дамах культуры.

І апошняе: вярнуў бы Першаму нацыянальнаму тэлеканалу вяшчанне цалкам на беларускай мове — як было нават пры камуністах, дазволіў бы апазіцыі мець свой незалежны тэлеканал — як гэта назіраецца ў незалежнай Грузіі. Ды і астатнім тром нацыянальным тэлеканалам параіў бы не менш за 75 працэнтаў перадач весці на роднай мове. Таму як ніхто так, як сённяшняе тэлебачанне, не выбівае з людзей нацыянальны дух, самасвядомасць і гонар беларусамі звацца. Нават болей, чым усе рускамоўныя газеты, што кормяцца з дзяржаўнага бюджэту і ўхіляюцца ад вострых праблем грамадства па былым, з савецкай эпохі, рацэпце. Толькі родная мова можа спыніць працэс збяднення і фізічнага вынішчэння нашага народа.

Алесь КАРНІЦКІ,
пенсіянер,
жыхар г.Слуцка.

Запретил бы въезд в нашу страну Черномырдину, Селезневу, Строеву

Уважаемая редакция!

Прежде всего хочу полностью поддержать предложения уважаемых читателей Миколы Канаховича, Михаила Пастухова и других.

Со своей стороны хочу добавить, что бы сделал я, будучи президентом.

1.Как и предлагает Микола Канахович, вернул бы нашей стране ее историческое название.

2.Отменил бы решение о строительстве атомной станции на территории Беларуси. В конце концов ради уменьшения зависимости от России вступил бы в долю по строительству атомной станции в Летуве.

3.Запретил бы въезд в нашу страну и даже проезд через нее Черномырдину, Селезневу, Строеву.

Дмитрий РАХМАНОВ,
пенсионер.

Минск.

РЕПЛИКА

А тогда они молчали

Уважаемая редакция "Народной воли"!

Хочется поделиться с вами вот какими мыслями. На днях БТ показало сюжет о П.М.Машерове. Казалось бы, как здорово, что белорусам напоминают об их почетном соотечественнике! Мне же кажется, что подчиненные г.Зимовского не имеют на это морального права! Почему? Да потому, что в свое время они не показали белорусам по своим каналам толпы "невидимых" ветеранов, которые сами надумали переименовать проспект Машерова, не брали интервью в автобусах, трамваях, на улицах у простых граждан, что они думают об этом переименовании. Тогда БТ глухо молчало!

С уважением —

В.А.РУСЕЦКИЙ.

г.Минск.

SOS!

Я ўвесь у жалобе

Я ўвесь у жалобе,
Я трызну спраўляю,
Бо родную вёску
Сягодня хаваю.

Забітыя вокны,
Раскрытыя стрэхі,
У хатах не чутна
Дзіцячага смеху.

Не будзяць на святы
Вяселлі-гулянні,
А ледзь не штодзённа
Ідуць пахаванні.

Я ўвесь у жалобе,
Я шапку здымаю,
Бо сэрца часціну
Я з болем хаваю.

Барыс БАХАР.

г.п.Наваельня
Дзятлаўскага раёна.

ДИСКУССИЯ

Не может нормальный человек чувствовать себя комфортно, если рядом молят о спасении тонущие люди

Уважаемая Галина Семеновна!

Я прочитал Ваше письмо, напечатанное в "Народной воле". Оно оканчивается выводом, что "не вина бывших военных, что те, кто всю жизнь работал на гражданке, уйдя на пенсию, получают мизер". Но ведь никто и не обвинял бывших военных огулом. Вы опровергаете то, что никто не писал. Почему? Давайте поразмыслим.

Представим себе, что некий пароход едва держится на плаву, в трюмах полно воды, по курсу рифы. Чтобы разгрузить корабль, капитан распорядился оставить на борту только команду, а пассажиров высадить на спасательные средства. Пассажиры пересели на что кому досталось. Одни — в добротные лодки, другие — на надувные матрацы, некоторые получили спасательный круг, а иным достался только обломок доски. И вот эти последние едва держатся на плаву, пускают пузыри, а некоторые идут ко дну. Те, кто находится в лодках, ничем им помочь не могут, в лодках мест больше нет. Да и с какой стати? Ведь спасательные средства выделили по справедливости в соответствии с прежними заслугами каждого. И никто из сидящих в лодке не виноват, что не хватило на всех надежного спасения.

Это взгляд с одной стороны. А с другой... Не может нормальный человек чувствовать себя комфортно, если рядом молят о спасении тонущие люди. И хочется как-то оправдать свое благополучие. Не это ли побуждает некоторых пенсионеров опровергать то, что никто не утверждал?

Экономика Беларуси вроде корабля, а пенсии — плавательные средства. Попробуем поискать аналогию в отношении заслуг и справедливости.

Одни из нынешних пенсионеров добросовестно и с полной отдачей трудились и служили, стойко переносили трудности. Вот только уместен вопросик: кому служили? Вы написали, что Родине. Честь вам и хвала. А я помню, что в то время обычно о своей службе докладывали КПСС, лично дорогому товарищу генсеку, неутомиму, выдающемуся и прочее...

Другие все время шли поперек, бунтовали, требовали перемен, шли против власти... А теперь, выходит, каждому воздается по делам их. Сегодня тоже есть ретивые служаки, готовые выполнить любой приказ. И выполняют. Оппоненты получают сроки, их бьют на площадях, наиболее значимые вообще исчезают из жизни.

В 1968 году, когда советские войска оккупировали Чехословакию, всего семь или девять человек вышли с протестом на площадь перед Кремлем. Они спасали страну, а это значит и нашу Беларусь, от позора, а их клеймили как отщепенцев, предателей. В 1960-х годах ленинградские писатели Синявский и Даниэль понесли бремя лагеря и высылки из страны. Вот эти "другие", какую они могли заработать пенсию? Вот бывший глава нашего государства Станислав Шушкевич заработал у нынешней власти пенсию менее десяти тысяч белорусских рублей. Если госчиновник уходит на пенсию теперь, то его пенсия в сотни раз больше, чем у его предшественника. Это справедливо?

Да, градация должна быть. Но непременным должно быть условие, что выплывут все. Если пенсия меньше прожиточного минимума, как это есть сегодня, то не должно быть различий пенсий в разы.

И еще пару слов о первых. Если бы все только верно служили и не было бы неугодных, то мы бы сегодня везде имели бы статуи Сталина и "Слава КПСС" со всем сопутствующим антуражем. Власть была (и осталась) такой, что вознаграждается только верная служба ей, а не Родине. Все другие как были, так и остались лишенцами.

Разрешите спросить у вас, уважаемая Галина Семеновна: "А так ли вы уверены, что никто из бывших военных не виноват, хотя бы косвенно, в том, что мы сегодня имеем то, что имеем? Вот такую экономику и такие пенсии?

Николай Александрович ЛИПУНОВ,
строитель.

г.Бобруйск.

P.S. *Уважаемая редакция "Народной воли"! У победы всегда много авторов, но никто не хочет быть ответственным за злобные гримасы прошлого, за кровь, смерть, лишения и сегодняшнее положение вещей. "Бывшие" сегодня пишут, что никто из них не виноват ни в чем. Этакие ангелочки во плоти!*

НУ І НУ!

Мінчанін Уладзімір Івашкевіч выцягваў 10-кілаграмовага шчупака паўгадзіны

На мінулым тыдні мінчанін Уладзімір ІВАШКЕВІЧ выцягнуў на Мінскім моры метровага шчупака вагой у 10 кілаграмаў.

Уладзімір Міхайлавіч працуе адміністратарам у ЗАТ "Матэна". У вольны час любіць палавіць рыбку, так бы мовіць, рыбак са стажам. Даводзілася яму летам на спінінг таксама выцягваць 10-кілаграмовага шчупака на Нарачы, але каб зімой на Мінскім моры!..

— Лавіў на жыўца, на "стаўку", — распавядае ён. — "Стаўка" спрацавала, пачаў выцягваць, але ж куды там?! Шчупак пайшоў на глыбіню, і давялося недзе з паўгадзіны валтузіць яго, каб падвесці бліжэй да лункі. А пасля гляджу — у лунку галава зайшла, а тулава рыбіны не пралазіць. Я дротам "забагрыў" за жабры, пачаў клікаць рыбакоў-суседзяў. Тыя прыбеглі, разбурылі яшчэ дзве лункі, і толькі тады мы выцягнулі шчупака на лёд. Сабраўся, я вам скажу, народ з усяго Мінскага мора. А калі прыехаў дадому і памераў рыбку, то аказалася, што ў даўжыню шчупак — 98 сантыметраў, а вагой — амаль у дзесяць кілаграмаў. Акрамя таго, з рыбіны дастаў 2 кілаграмы ікры. Да 1 ж сакавіка, дарэчы, лавіць не забаронена.

Цікава, што паехаў Уладзімір Івашкевіч на рыбалку на наступны дзень пасля свайго 55-гадовага юбілею. І зрабіў сабе такі вось падарунак. Мы таксама віншуем Уладзіміра Міхайлавіча і з юбілеем і з уловам! Як кажуць, дай Бог не апошні.

Алесь СІВЫ.
Фота аўтара.

УВАГА!

Дапаможам!

МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" аб'явіла збор сродкаў на кнігу "Васіль Быкаў. Гісторыя жыцця ў дакументах, публікацыях, успамінах, лістах", складальнікам якой выступае журналіст Сяргей Шапран. Гэтая кніга ўпершыню падрабязна расказвае пра жыццё, творчасць Васіля Быкава. Аўтар не пакінуў па-за ўвагай таксама грамадскую і палітычную дзейнасць пісьменніка.

Кіраўніцтва "Бацькаўшчыны" просіць усіх, для каго неабыякавы лёс, жыццё і смерць Васіля Быкава, звяртацца па тэлефонах: **+375 29 6320092** (Алена Макоўская) альбо **+375 29 6258378** (Ніна Шыдлоўская).

ПРАПАНОВА

А што ж мы маем у Мінску і па ўсёй Беларусі?

Дарагая рэдакцыя "Народнай волі"!

Даўно вам не пісаў. Але сёння вырашыў адгукнуцца на паведамленне аб тым, што ў сталіцы Казахстана Астане гарадскія ўлады прынялі рашэнне аб перайменаванні 155 вуліц, якія насілі савецкія назвы. Ведаю таксама, што прыблізна столькі ж вуліц з савецкімі назвамі былі перайменаваны і ў Маскве яшчэ ў першай палове 1990-х гадоў. А што ж мы маем у Мінску ды і па ўсёй Беларусі?

Куды ні кінь — вуліцы Свярдлова, Куйбышава, Дзяржынскага, Калініна, Войкава, Валадарскага, Кнорына... Што ўжо тут казаць пра Маркса—Энгельса—Леніна?! Ці не час і беларускаму народу ўспомніць імёны сваіх славутых дачок і сыноў?

Хачу падтрымаць рашэнне Мінгарвыканкама (якое, на вялікі жаль, не адобрыў Мінюст) аб перайменаванні вуліцы Берсана ў вуліцу Эдуарда Вайніловіча, аб прысваенні новым вуліцам у мікрараёне "Міхалова-1" іменаў нашых найславуцейшых землякоў Янкі Брыля і Льва Сапегі. Спадзяюся, што гэтыя вуліцы ўсё ж з'явяцца на карце Мінска. Цяпер пра некаторыя іншыя назвы. Прапаную перайменаваць вуліцу Леніна ў вуліцу Адама Міцкевіча, вуліцу Маркса — у Падгорную, вуліцу Камсамольскую — у Феліцыянаўскую, вуліцу Энгельса — у Дамініканскую, плошчу Мяснікова — у Пляц 25 Сакавіка, вуліцу Мяснікова — у вуліцу Глеба Менскага, вуліцу Валадарскага — у вуліцу братоў Луцкевічаў, вуліцу Крупскай — у вуліцу Валянціны Мінскай, вуліцу Розы Люксембург — у вуліцу Еўфрасінні Полацкай, вуліцу Клары Цэткін — у вуліцу Сафіі Слуцкай, вуліцу Лібкнехта — у вуліцу Генадзя Карпенкі, вуліцу Калініна і вуліцу Кнорына адпаведна ў вуліцы Рагвалода і Рагнеды, Кастрычніцкую плошчу ў Пляц Кастуся Каліноўскага, дарэчы, і станцыю "Кастрычніцкую" таксама ў станцыю "Пляц Каліноўскага", альбо проста "Каліноўская". Станцыю "Плошча Леніна" варта перайменаваць у станцыю "Плошча Незалежнасці". Вуліцу Фрунзе прапаную перайменаваць у Школьную, вуліцу Куйбышава — у вуліцу Міхала Клеафаса Агінскага, вуліцу Панамарэнкі — у вуліцу Ларысы Геніюш, вуліцу Камуністычную — у Міхайлаўскую, вуліцу Сацыялістычную — у МАЗаўскую, вуліцу Аўроўскую — у вуліцу Наталлі Арсенневай, праспект газеты "Праўда" — у праспект газеты "Народная воля", вуліцу Кастрычніцкую — у Ляхаўскую, плошчу Парыжскай Камуны — у Траецкі Пляц, вуліцу Суворава — у вуліцу Тадэвуша Касцюшкі, вуліцу Ландэра — у вуліцу Канстанціна Астрожскага, вуліцу Данілы Сердзіча — у вуліцу Васіля Быкава, вуліцу Ленінградскую — у вуліцу Вацлава Ластоўскага, вуліцу Інтэрнацыянальную — у Зборавую, вуліцу Рэвалюцыйную — у Койданаўскую, вуліцу Цімашэнкі — у вуліцу Давіда Гарадзенскага, вуліцу Артылерыстаў — у вуліцу Казіміра Семяновіча, вуліцу Беламорскую — у вуліцу Белавежскую, вуліцу Чырвонаармейскую — у вуліцу Анатоля Майсені, вуліцу Катоўскага — у вуліцу Макара Краўцова, вуліцу Арджанікідзе — у вуліцу Вітаўта Вялікага. Прапаную таксама вярнуць на карту горада праспект Францішка Скарыны і праспект Машэрава (цяперашні Пераможцаў). Цяперашні праспект Машэрава перайменаваць у праспект Варвашэні, вуліцу Варвашэні (былая Енісейская) — у вуліцу Сімяона Полацкага, вуліцы Скарыны вярнуць назву Старабарысаўскі тракт, а вуліцы Першая раённая магістраль прысвяціць імя слаўнага сына ўкраінскага народа Аляксея Бераста. Падтрымліваю таксама прапанову перайменаваць суворaўскае вучылішча ў вучылішча імя Канстанціна Астрожскага. Гэта было б данінай памяці нашаму найславуцейшаму ваяру, выдатнаму грамадскаму дзеячу.

На гэтым, бадай, і скончу. Магчыма, у кагосьці з чыноўнікаў будуць свае, больш слушныя прапановы. Ад душы жадаю вам, мае сябры, моцнага здароўя, шчасця, дабрабыту, поспехаў у працы на карысць роднай Беларусі! Да пабачэння.

Ваш пастаянны чытач і надзейны сябар —

Сяржук ГЕРАСІМЧЫК.

СОЛИДАРНОСТЬ

Александр Павлович, я хочу Вас защитить

Уважаемая редакция!

Прочитал в №№13—14 от 31 января публикацию под рубрикой "Гучная справа" по делу заведующего вторым кардиохирургическим отделением РНПЦ "Кардиология" Александра Павловича Шкета. Из заметки узнал, что его обвиняют в мошенничестве, злоупотреблении служебным положением, неоказании помощи, получении взяток.

Я являюсь пациентом А.П.Шкета. Когда мое состояние было критическим, 25 июля 2002 года кардиобригадой под его руководством в течение 9,5 часа мне была сделана операция на сердце. Каторжный и весьма ответственный труд! Бесконечно благодарен своему спасителю за его высокий профессионализм, гуманность, человечность!

Хочу подчеркнуть, что ни одного раза я от него лично не слышал даже намека на взятку. Мне была сделана сложнейшая операция совершенно бесплатно. До сих пор мучит совесть за то, что я не отблагодарил А.П.Шкета более существенно, чем спасибо.

Я знаю, какие малые зарплаты у кардиохирургов, а ведь это элита и гордость медицины. На мой взгляд, их тяжелый, очень ответственный, высококвалифицированный труд оплачивается несопоставимо низко.

Такими золотыми головами и руками разбрасываться нельзя.

Хотел бы сказать свое слово в поддержку моего спасителя. Подскажите, пожалуйста, как это можно сделать. Готов выступить свидетелем в любой инстанции, так мне велит моя совесть.

Геннадий Алексеевич БАРАНОВ,
майор милиции в отставке, исполнявший служебные обязанности в зоне отчуждения ЧАЭС в течение 972 дней, инвалид II группы.

ОТ РЕДАКЦИИ

В суде Московского района Минска слушания по делу заведующего 2-м кардиохирургическим отделением РНПЦ "Кардиология" Александром Шкетом продолжаются.

В настоящий момент идет допрос свидетелей, заявленных со стороны обвинения. Возможно, Геннадий Алексеевич, вы тоже могли бы свидетельствовать в суде и высказать свое мнение по существу слушаемого дела. Вероятно, вам стоит связаться с хирургом А.Шкетом. Несмотря на то, что в отношении него возбуждено уголовное дело и идет суд, Александр Шкет работает и продолжает оперировать. Связаться с ним можно, позвонив во 2-е кардиохирургическое отделение центра по телефону **208-68-05**.

Уважаемый Геннадий Алексеевич, если вы внимательно следите за публикациями "Народной воли", то наверняка в одном из последних номеров газеты читали о том, что в защиту обвиняемого Александра Шкета выступили более 80 человек, среди которых — народные артисты Беларуси, лауреаты премии президента, кандидаты и доктора наук. В своем обращении, которое было передано в канцелярию Московского суда, они также обратили внимание на то, что *"здоровье нации находится в руках именно таких врачей, как А.П.Шкет. С этой точки зрения Александр Петрович — государственный человек и имеет государственную ценность"*.

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2008 г.

События в мире: европейский взгляд

Серж победил Левона

На выборах президента в Армении в первом туре одержал победу премьер-министр страны Серж Саркисян. Наблюдатели от ОБСЕ, в отличие от оппозиции, не указали на большие нарушения, отметили, что "президентские выборы в Армении были проведены в основном в соответствии с международными обязательствами этой страны".

Саркисян набрал 52,9% голосов, его ближайший конкурент — первый президент Армении Левон Тер-Петросян — получил поддержку 21,5% избирателей, участвовавших в голосовании. Всего на пост главы государства претендовали девять кандидатов. По данным ЦИК, явка составила около 70%.

Сторонники Тер-Петросяна отказались признать результаты официального подсчета голосов. Как передает с места событий корреспондент агентства Рейтер, от 15 тыс. до 20 тыс. из них собрались в центре Еревана и скандировали "Левон! Левон!" и "Серж, уходи!".

Представители оппозиционных кандидатов говорили, что на некоторых участках царил хаос, а кое-где избирателям вручали бюллетени, уже заполненные в пользу одного из кандидатов.

Аналитики указывали, что все претенденты на высший пост в Армении были обречены в случае победы продолжать стратегический курс на сближение с Россией. За 10 лет нахождения у власти нынешнего президента Кочаряна экономическая ситуация в стране улучшилась; уровень жизни, по мнению многих, вырос. Ожидается, что он сохранит свое влияние, однако пока не раскрывает, какую роль собирается играть после ухода с занимаемого поста.

Сержу Саркисяну 53 года. Он родился в Степанакерте — административном центре Нагорного Карабаха, который является объектом затяжного конфликта между Арменией и Азербайджаном. Он начинал свою карьеру в советские времена в комсомоле, а когда в конце 1980-х годов вспыхнул этот конфликт, он активно в него включился. В конце войны Серж Саркисян стал командиром всех карабахских сепаратистских сил. В 1993 году его нынешний соперник, а тогда — президент Армении — Левон Тер-Петросян назначил Саркисяна министром обороны.

Конфликт завершился в 1994 году соглашением о прекращении огня; Армения и Азербайджан формально остаются в состоянии войны.

Саркисян возглавлял различные армянские силовые ведомства вплоть до 1999 года, когда он подал в отставку с поста главы Министерства национальной безопасности после нападения группы боевиков на парламент страны. В следующем году Саркисян снова стал министром обороны и на этом посту оставался до марта прошлого года. Тогда Роберт Кочарян назначил его премьером.

Эксперты не ждут существенного потепления в отношениях Армении с Азербайджаном и Турцией при президенте Саркисяне. Армения и Турция не поддерживают дипломатических отношений из-за расхождений в трактовке массовых убийств этнических армян в Османской империи в годы Первой мировой войны.

ПО ВАШЕЙ ПРОСЬБЕ

Признание Косово: «за» и «против»

Уважаемая редакция! В последние дни много пишут и передают о Косово, о провозглашении им независимости. Одни уже признали эту страну, другие не собираются, говорят о случившемся, как о попрании международного права. Кто прав? Не могли бы вы привести аргументы тех и других? Чем они обосновывают свои решения?

Виталий Костин, Минск.

После окончания войны в Косово в 1999 году контроль над провинцией взял на себя Совбез ООН. Резолюцией 1244 от 10 июня 1999 года он приказал тогдашней союзной Республике Югославия вывести все силы из Косово и передать его под управление ООН. Проблема состоит в том, что хоть резолюция и призывала найти "политическое решение косовского кризиса", но в ней не оговаривалось, каковым может быть это решение.

В дальнейшем Совет Безопасности не принимал никаких резолюций, предусматривающих независимость Косово.

Аргументы «за»

В итоге ряд западных правительств утверждает, что поскольку резолюция 1244 отсылает к общим принципам, обсужденным главами МИД Большой восьмерки в преддверии ее принятия, она таким образом может служить основой признания независимости.

Среди этих принципов — указание на "обеспечение в Косово эффективного международного присутствия гражданского персонала и сил безопасности" и "политический процесс, направленный на заключение временного политического рамочного соглашения, предусматривающего значительную степень самоуправления для Косово".

Евросоюз принял документ, обосновывающий присутствие миссии ЕС в Косово. В общих чертах в документе говорится, что независимость Косово соответствует если не букве, то духу резолюции 1244.

В резолюции 1244 говорится о процессе, призванном определить окончательный статус Косово, однако возможный результат такого процесса в резолюции точно не сформулирован.

"В такой ситуации действия, имеющие целью достижение окончательного статуса, более соответствуют намерениям резолюции 1244, нежели попытки блокировать любой результат в условиях, когда все согласны, что статус-кво поддерживать нельзя", — говорится в документе ЕС.

Дается и одобрение международному признанию Косово: "В целом, если некое образование появилось в качестве государства в том виде, как это понимается международным правом, может быть принято политическое решение о его признании".

Что же касается законности миссии Евросоюза, утверждается, что ничто не мешает ЕС взять на себя задачи ООН, так как в резолюции 1244 на этот счет говорится об "эффективном международном присутствии гражданского персонала и сил безопасности". К тому же предполагается, что Косово может обратиться к ЕС с такой просьбой.

Документ ЕС считает юридически не обязывающими содержащиеся в преамбуле резолюции 1244 положения о Косово как о части Союзной Республики Югославия и о территориальной целостности последней.

Аргументы «против»

Выдвигаемые Сербией и Россией аргументы состоят в том, что Сербия, будучи суверенным государством, не соглашалась на независимость Косово, что Совет Безопасности ООН не принимал резолюций, разрешающих независимость, а значит, она противоправна.

Некоторые страны ЕС — Греция, Испания, Кипр, Словакия, Болгария и Румыния — согласны с этой позицией, хоть и не наложили вето на миссию Евросоюза.

Сербия и Россия также заявляют, что резолюция 1244 не предусматривает независимости Косово. Они приводят в пример статью 10 резолюции, где говорится только о "существенной автономии в рамках Союзной Республики Югославия" для Косово, а это, по их мнению, блокирует путь к независимости.

Белград и Москва также указывают, что международное присутствие в Косово, согласно резолюции 1244, должно быть одобрено и утверждено ООН, а миссия ЕС такого одобрения не получила.

Глава российского МИД Сергей Лавров по этому поводу сказал: "Речь идет о подрыве всех устоев международного права, о подрыве всех тех принципов, которые с огромным трудом, ценой войн, жертв, кровопролитий Европа выработала, положила в основу своего существования, подрыва тех принципов, на которых зиждется ОБСЕ, принципов, заложенных в устав ООН".

Главный принцип, на который он ссылался — это принцип, согласно которому изменение границ возможно лишь при достижении соглашения об этом. С точки зрения Сербии и России, если такого соглашения нет, то и речи о независимости Косово идти не может.

Аркадий ВАСИЛЬЧУК.

ФОТОВЗГЛЯД

На Международном аэрокосмическом салоне "Сингапур Аэрошоу 2008" было представлено более 800 компаний из 42 стран.

Топливо этой машины — воздух!

Британский производитель уникальных спортивных автомобилей Morgan намерен представить в марте текущего года на моторшоу в Женеве свою новую разработку — электромобиль, получивший название LIFECar, сообщает Lenta.ru. Электроэнергия для четырех электромоторов, расположенных в колесах, вырабатывается силовой установкой на топливных ячейках в ходе электрохимической реакции между водородом и кислородом, забираемым из атмосферы.

КАЛЕЙДОСКОП

Родила вторую тройню

16-летняя аргентинская девушка по имени Памела родила трех девочек — во второй раз. В первый раз она родила трех девочек в 15 лет, а за год до этого родила своего первого ребенка — сына.

Все семеро детей появились на свет в результате преждевременных родов. Врачи говорят, что Памела и три ее новорожденные девочки чувствуют себя хорошо.

Корреспондент Би-Би-Си в Буэнос-Айресе передает, что история Памелы спровоцировала бурное обсуждение. В барах и кафе, а также на страницах газет молодую мать подвергли критике, поскольку многие посчитали ее сексуально распущенной.

После того, как Памела родила первую тройню, местные власти выделили семье землю и построили дом. Теперь мать Памелы надеется, что власти увеличат помощь семье.

Некоторые аргентинцы полагают, что больше всего Памела нуждается в совете по поводу того, как пользоваться контрацептивными средствами

Яичница для гангстеров

Дизайнерская фирма из Гонконга предложила оригинальный способ приготовления яичницы специально для гангстеров или для тех, кто хочет на них походить, передает британское агентство Ananova.

Яйцо выливается в специальную формочку, изготовленную в виде различных типов стрелкового оружия. Таким образом, каждый желающий может приготовить себе яичницу в виде пистолета 45 калибра или популярного в гангстерской среде автомата UZI.

Формочки для гангстерской яичницы будут продаваться в 40 странах. Упаковка из четырех штук стоит около шести долларов.

Бизнес на трупах

44-летний бывший дантист США Майкл Мастромарино изобличен в противоправном расчленении более тысячи трупов и продаже костей, органов и кожи донорским пунктам в трех штатах.

Впоследствии они были пересажены более чем 20 тысячам пациентов в США, Канаде и европейских странах, сообщает Би-Би-Си.

Мастромарино платил гробовщикам по тысяче долларов за каждое тело, а сам заработал миллионы. На органах от одного покойника можно сделать до 100 тысяч долларов.

Пользуясь отсутствием контроля, Мастромарино поставил разделку трупов на поток. По словам прокуроров, он не только удалял органы без разрешения, но и скрывал возраст и болезни покойного.

Пить в обед или не пить?

Производители вина из центральной китайской провинции Хэнань подали в суд иск с требованием отменить решение местного правительства, которое запрещает местным чиновникам употреблять алкогольные напитки во время обеденного перерыва, говорится в сообщении агентства Синьхуа.

В 2007 году правительство провинции Хэнань решило улучшить моральный облик государственных служащих и запретило им выпивать алкоголь во время обеда. Решение властей значительно уменьшило число посетителей ресторанов и баров в обеденное время, что нанесло серьезный удар по доходам виноделов и рестораторов, говорится в сообщении Синьхуа.

Вкусный и разнообразный обед по традиции здесь сопровождается чашечкой рисовой водки или теплого вина из сои.

Электрический фонтан

Он открылся в Нью-Йорке на Манхэттене. Это работа известного дуэта скульпторов — Тима Ноубла и Сью Вебстер.

Уличная скульптура из света имеет размер — десять на десять метров. На ее создание потребовалось почти полкилометра неоновых трубок, создающих "гипнотическую иллюзию струящейся воды".

Недавно Ноубл и Вебстер порадовали жителей Лондона световой скульптурой "Жертвенное сердце", которая, по утверждению очевидцев, представляла собой огромное вращающееся кровоточащее сердце из сотен светящихся лампочек.

Самая вкусная вода

Водопроводная вода в Лос-Анджелесе и канадском городе Клирбруке была признана самой вкусной по итогам конкурса, в котором участвовали города и компании из 19 штатов США и девяти других стран.

Качество воды в городах оценивалось по нескольким критериям: вкус, запах, состав, послевкусие и чистота. Этот конкурс проводился уже в 18-й раз и считается самым крупным в мире.

Все СМИ заняты описанием мудрости и прозорливости нового президента

*Прошел год с момента вступления в должность президента Туркменистана **Гурбангулы Бердымухамедова**. Что изменилось?*

Главной проблемой, оставшейся в наследство от предшественника, стал для Бердымухамедова кадровый дефицит. Подавляющее большинство квалифицированных кадров государственного управления высшего и среднего звена были подвергнуты репрессиям, многие были вынуждены покинуть страну.

Если сам Ниязов использовал репрессивный аппарат в качестве метода управления страной, то новый президент по многим причинам не может себе этого позволить. Критерием подбора на руководящие должности для него является личная преданность, основанная в первую очередь на родственных и клановых связях, что только обострило кадровый голод.

У новой власти остается еще один "сундук" из наследства Ниязова. Речь идет о многочисленных политических заключенных и бывших чиновниках высшего ранга, осужденных при Ниязове по обвинению в коррупции. Понимая всю абсурдность большинства обвинений, Бердымухамедов не спешит с их освобождением, опасаясь любых возможных конкурентов.

Несмотря на то, что на первых порах новый президент всячески подчеркивал главенствующую роль в создании государства первого президента Ниязова и позиционировал себя как верного продолжателя его дел, фактически с первых дней Бердымухамедов начал демонтаж самых одиозных атрибутов культа личности Ниязова.

Были убраны изображения профиля Ниязова с экранов телевизора, где они сопровождали каждую передачу государственного телевидения, стало заметно меньше портретов Ниязова на фасадах зданий, было возвращено празднование женского дня 8 Марта, отмечавшегося ранее в день рождения матери Ниязова Гурбансолтан-эдже.

Но в школах и вузах все так же изучают книгу Ниязова "Рухнама", правда, всем школьникам приказано обернуть свои тетради так, чтобы закрыть на них портрет первого президента. Иностранные делегации все так же направляются почтить память Ниязова в его фамильную усыпальницу, но уже объявлено о том, что портреты Ниязова будут убраны с национальной валюты.

Но говорить о ликвидации культа личности как такового нельзя, просто на место одной личности пришла другая. Для расцвета нового культа времени прошло довольно мало, но все признаки его нарождения существуют.

Не обошелся новый глава государства без провозглашения собственной "стройки века": на пустынном побережье Каспийского моря, вблизи крупного нефтеперерабатывающего завода провозглашено начало строительства большой туристической зоны "Аваза".

Точно так же, как и во времена Ниязова, все государственные СМИ Туркменистана (а других в стране просто не существует) заняты описанием мудрости и прозорливости нового президента, уже заслужившего титул "Президент-реформатор". Точно так же все мало-мальски значимые назначения на государственные должности производит лично президент, он же подписывает "разрешения" на контракты по строительству каждого отдельного дома и предприятия.

Во всех СМИ Туркменистана начали публиковаться благодарности Бердымухамедову за возвращение туркменскому обществу оперы и цирка, за строительство новых кинотеатров, за восстановление Академии наук, возможность учиться за рубежом и за все остальное, что в свое время ликвидировал Ниязов, а новый президент вернул людям.

Через год после вступления в должность Бердымухамедова стало ясно, что основные принципы руководства страной останутся без изменений. Строгое единоначалие, 100-процентная персонификация власти, отсутствие гражданских и экономических свобод для граждан страны — вот квинтэссенция года правления нового президента.

К окончанию первого года правления Бердымухамедова наконец оформилась его собственная идеология, которая носит название "эпохи нового Возрождения нации". В чем, собственно, заключается собственно "возрождение", не понятно.

Практически все международные наблюдатели отмечают, что перемены в Туркменистане — реальные и декларируемые — носят лишь косметический характер и не привели к значимым результатам. Все факторы внутренней политики, столь раздражавшие западные демократии во времена Ниязова, существуют до сих пор.

Запрет на деятельность независимых СМИ, наличие политических заключенных, преследование гражданских активистов, фактически продолжающаяся информационная изоляция, тотальная коррупция — все это не изжито и при новой власти.

Колоссальные поступления валюты за продаваемый газ позволяют и дальше откладывать назревшие реформы. Однако ход развития общества уже напоминает властям о том, что перемены могут произойти и без их ведома. До недавнего времени в Туркменистане были отмечены только единичные случаи проявлений так называемого "нетрадиционного ислама", но независимые эксперты уже всерьез говорят о "талибанизации" молодежи страны и возможном развитии ситуации по афганскому сценарию.

И ответа на этот вызов у властей нет. Кроме разве что возврата к репрессиям времен Ниязова.

Мурад ГЕЛЬДЫЕВ, для BBCRussian.com, Ашхабад.

Безграмотный учитель

Американец Джон Коркоран 17 лет преподавал в одной из средних школ Калифорнии, не умея ни читать, ни писать, сообщается на сайте телеканала 10news.com.

Учась в начальной школе, Коркоран так и не сумел освоить чтение и письмо, однако учителя обращали на это мало внимания — маленького Коркорана причислили к категории "дурачков" и переводили из класса в класс.

В старших классах Коркоран уже сам принялся изощряться, врать, пропускать уроки, чтобы скрыть от окружающих свою безграмотность. Он крал тесты, просил друзей выполнять за него задания, подделывал документы и в 1956 году получил-таки свой диплом.

Затем он таким же образом продолжил свое "обучение" в Texas Western College, который закончил со степенью бакалавра в области образования. Сразу после этого он устроился преподавателем в среднюю школу Oceanside School District в Калифорнии. Не зная грамоты, он делал ставку, по собственным словам, "на устное и визуальное образование". Параллельно Коркоран приторговывал недвижимостью и достиг заметных успехов на этом поприще.

Лишь постепенно, с возрастом, в нем проснулись горечь от осознания своего недостатка и угрызения совести. "Как учителя меня страшно удручало то, что я вот учу детей, а сам не умею читать, — признался Коркоран. — Мне стало стыдно за себя, за всю нашу страну, за наши школы, в которых детей не могут научить читать!"

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2008 г.

Галіна Пазьняк

Беларусь у сэрцы

(Працяг. Пачатак у №№7—10, 13—14, 17—18, 21—22, 25—26.)

Так ішло нашае фронтаўскае супрацоўніцтва з медыкамі Беларусі, з НДІ радыяцыйнай медыцыны, з Цэнтрам шчытападобнай залозы пры клінічным шпіталі №1 Менска пад кіраўніцтвам прафэсара Я.Дзямідчыка і іншымі медычнымі ўстановамі, якое доўжылася, пакуль антыбеларускі рэжым не скасаваў усю нашую дзейнасьць і дзейнасьць НДІ ў Менску.

Асабліва запомнілася нашая паездка ў Салігорскі дзіцячы дом, дзе знаходзіліся дзеткі дашкольнага ўзросту. Выхавацелькі гэтага Дому вельмі прыхільна і з вялікай павагай сустрэлі кандыдата ў прэзыдэнты Зянона Пазьняка і ўсіх, хто прыехаў разам зь ім (гэта дэпутаты Вярхоўнага Савета, Ул.Заблоцкі і С.Антончык, сябры Управы Фронту і фронтаўцы Салігорска), дзякавалі за пачастункі і цацкі, якія мы прывезьлі. Яны паказалі нам, як жывуць дзеткі, пазбаўленыя ўласнага дому. Усё было чыста, прыгожа, з густам і пасямейнаму ўтульна. Прыемна ўразілі нас і самі выхавацелькі. Ад іх зыходзіла вялікая цеплыня і дабрыня да гэтых маленькіх грамадзянаў Беларусі, якім яны замянялі сям'ю. Жанчыны задавалі шмат пытаньняў пра пляны Пазьняка як кандыдата ў прэзыдэнты наконт дзіцячых установаў для дзяцей-сірот, Зянон Пазьняк пытаўся пра патрэбы такіх дзіцячых установаў. Размова была цікавая і карысная.

Потым мы вышлі ў садок, дзе гулялі дзеткі з выхавацелькамі. Дзеці літаральна абляпілі ўсіх нас, і кожны зь іх прасіўся "на ручкі". "Тата-тата, мама-мама", — жаласна прасіліся яны. І калі мы бралі дзяцей на рукі, яны аж дрыжэлі, прыціскаючыся і ўчапіўшыся за нас ручкамі, так неставала ім бацькоўскай і матчынай ласкі.

Успамінаючы гэтую сустрэчу, шчыміць душа ад вялікага жалю і любові да тых абяздоленых дзяцей. Па дарозе назад у Менск Пазьняк гаварыў пра тое, як шмат трэба зрабіць для гэтых дзетак у новай вольнай Беларусі, каб яны расьлі годнымі і спакойнымі, каб безбацькоўшчына іх не зламала.

Менскі Дом дзіцяці №1 (на вуліцы Разінскай, у раёне Грушаўкі) таксама пакінуў вялікі і балючы сьлед у нашых душах. Зянон Пазьняк прыехаў туды, каб пазнаёміцца з праблемамі "чарнобыльскіх дзяцей" у літаральным значэньні гэтага слова, бо тут знаходзіліся дзеткі ад некалькіх месяцаў жыцьця, і ўсе яны былі калекамі, інвалідамі з нараджэньня. Была там дзяўчынка з "ластамі" замест ножак, дзяўчынка, якая нарадзілася з паталёгіяй слыху (слыхавы апарат у яе адсутнічаў), хлопчык, які нарадзіўся з адной ручкай (таму яна была вельмі вялікая) і непрапарцыянальна малымі ножкамі, але вельмі не па гадах разумова разьвіты і г.д. Былі дзеткі, дагляд за якімі быў немагчымы ў дамашніх умовах (калецтва вымагала спэцыяльнага дагляду і медычнага абсталяваньня). Адна такая дзяўчынка трапіла сюды, але кожны дзень да яе прыходзіла яе маці і знаходзілася тут са сваёй няшчаснай дачушкай.

Тут, у гэтым Доме дзіцяці — прытулку страшнай дзіцячай паталёгіі, мы ўбачылі шмат бяды і гора, што прынёс людзям Чарнобыль.

Дзякуючы аўтарытэту Фронту і міжнароднаму аўтарытэту Зянона Пазьняка, мы пазнаёмілі са сваёй дзейнасьцю некаторых дзеячоў за мяжой, якія аднесьліся да нас з вялікай прыхільнасьцю. Яны высылалі розную медычную дапамогу. Уся дапамога была мэтавая. Папярэдне мы наведвалі дзіцячыя шпіталі, высьвятлялі іхныя цяжкасьці і вострыя праблемы, а потым пад гэтыя канкрэтныя запатрабаваньні зьвярталіся за дапамогай да замежных спонсараў. Нам давяралі і дапамагалі рознай медычнай апаратурай, дарагімі лякарствамі і абсталяваньнем. Найбольш дапамогі на імя Камітэта "Дзеці Чарнобыля БНФ" мы атрымлівалі зь Нямеччыны, была дапамога і з Аўстрыі, зь Вялікабрытаніі, ад беларускай эміграцыі ЗША.

Наведаўшы аднаго разу Дом дзіцяці №1, мы даведаліся, што выхавацелі Дому марылі набыць іхным дзецям дарагі апарат для дыханьня. Ён патрэбен быў дзеткам-астматыкам з аслабленым імунітэтам. Але супрацоўнікі казалі нам, што гэта толькі іхныя мары, бо ў "Мінздрава" няма сродкаў, і гэта нерэальная раскоша. Праз нейкі час мы прывезьлі да іх чалавека зь вялікім сэрцам, бізнэсмэна зь Нямеччыны Вернера Лянгенбана. Убачыўшы хворых дзяцей-інвалідаў, немаўлят, ён тут жа выпісаў чэк на набыцьцё гэтага апарата. Выхавацелі і медработнікі незвычайна абрадаваліся, але, папрасіўшы прабачэньня, прыняць чэк адмовіліся. Яны патлумачылі, што прыняць вось так наўпрост чэк, мінуючы "кіруючыя інстанцыі", яны ня маюць права, што за гэта іх могуць абвінаваціць у чым заўгодна, а калі гэты чэк перадаць у Мінздраў, то ён да іх наўрад ці дойдзе. Спадар Лянгенбан ніяк ня мог зразумець гэтыя савецкія парадоксы. Ён усё пытаўся і перапытваў:

— Вам сапраўды патрэбны такі апарат?

— Так, — адказвалі яму супрацоўнікі Дому дзіцяці.

— Дык бярыце чэк і набывайце яго! — настойваў заходні бізнэсмэн.

— Ня можам, бо ня ведаем, як яго "апрыходаваць", баімся быць несправядліва абвінавачанымі і папасьці ў турму, — адказвала загадчыца Дому.

Тады зьдзіўлены немец разварочваецца да мяне і пытае: "А вы не баіцёся ўзяць адказнасьць на сябе, каб аформіць набыцьцё апарата на ваш Камітэт і перадаць яго сюды?"

Я не вагаючыся згадзілася. Так мы "разам" набылі тое, пра што так марылі супрацоўнікі Дому дзіцяці. Усё афармілі як сьлед, хоць я і дагэтуль не ўпэўнена, што мая рашучасьць адпавядала савецкім законам.

Пазьней такія дабрачынныя акцыі паўтараліся шмат разоў. Але спадар Лянгенбан цяпер ужо заранёў высьвятляў патрэбы дзіцячых шпіталёў і прывозіў неабходнае сам. Ён дапамагаў ня толькі медапаратурай, а і харчаваньнем, вітамінамі, лекамі і г.д. Вернер Лянгенбан некалькі год запар рэгулярна прыязджаў разам з Ларысай Верас у Менск і ўвесь час дапамагаў хворым беларускім дзецям, аддаючы для гэтага ня толькі ўласныя сродкі. Ён арганізаваў у Нямеччыне Чарнобыльскі фонд і зьбіраў грошы для нашых хворых дзяцей па ўсёй краіне. Акрамя таго ён ськіроўваў некаторыя добрыя сэрцы сваіх сяброў за мяжой на беларускія праблемы дзіцячага здароўя, і тыя таксама прысылалі сваю дапамогу ў Беларусь праз Народны Фронт.

Шмат разоў БТ рабіла рэпартажы пра дабрачынную дзейнасьць Вернера Лянгенбана, і ён заўсёды падкрэсьліваў, што на Беларусі ён дзейнічае выключна праз Народны Фронт. У адносінах супрацоўніцтва з Народным Фронтам ягоная пазыцыя была пасьлядоўная. Пазнаёміўшыся з Зянонам Пазьняком, ён быў моцна ўражаны асобай старшыні Народнага Фронту і ня раз казаў аб сваёй упэўненасьці, што Зянон Пазьняк будзе сапраўдным прэзыдэнтам Беларусі. "Інакш у вашай краіне ня можа быць, вам патрэбен толькі Пазьняк і ніхто іншы", — ня раз казаў спадар Лянгенбан, калі мы з сябрамі Камітэту размаўлялі зь ім. Аўтарытэт Пазьняка ў вачах заходняга бізнэсмэна аўтаматычна перадаваўся і на Фронт, які ён ўзначальваў, і на фронтаўскі Камітэт "Дзеці Чарнобыля БНФ".

Але сустракаць заходняга госьця для Фронту было на тыя часы ня так проста. У нас не было ніякага транспарту, і кожны раз прыходзілася проста "вылузвацца са скуры", каб здабыць на 2—3 дні аўтамабіль. Аднаго разу я зьвярнулася да начальніка аўтабазы ў Менску, дзе працаваў адзін наш дэпутат, прыхільнік Фронту. Разам зь ім я і прыйшла ў кабінэт начальніка з дэпутацкім запытам-просьбай выдзеліць Чарнобыльскаму камітэту які-небудзь транспарт, патлумачыла, што прыязджае госьць зь Нямеччыны з мэтай дапамогі беларускім дзіцячым шпіталям. Не вазіць жа яго па шпіталях на таксі. "Мы заплацім, колькі трэба", — заверыла я. Ніякіх грошай Камітэт ня меў, але мы з сябрамі вырашылі "ськінуцца" на гэтую справу. Начальнік пачасаў патыліцу — і выдзеліў нам у арэнду мікрааўтобус савецкай вытворчасьці бясплатна (Чарнобыль жа).

Тады замежныя камфартабельныя машыны для нас былі ўвогуле недаступныя, на Беларусі іх было няшмат, таму мы нават і ня надта задумваліся, што заходнія мільянеры на такіх машынах ня езьдзяць. Наадварот, мы вельмі ўзрадаваліся таму "ўазіку".

Як выхаваныя заходнія людзі, ні спадар Лянгенбан, ні Ларыса (якая суправаджала яго як перакладчыца) і вокам не міргнулі, што для іх гэта папросту экзатычны транспарт. Так і вазілі мы нашага госьця на кандовай савецкай "Лорэн-Дзітрых" ад шпіталя да шпіталя, якім спадар Лянгенбан ахвяраваў вялікія сродкі на медычнае абсталяваньне для лячэньня беларускіх дзетак. Назаўтра нараніцы мы сустракаліся, каб прадоўжыць нашую працу, але часам прыходзілася разам з гасьцямі гадзіну-паўтары чакаць наш "транспарт". Зараз ужо мы і ня памятаем, якія тады былі вялікія праблемы з палівам, і наш Юзік Такушэвіч траціў шмат намаганьняў, каб "заправіць" машыну для нашых паездак. Ён езьдзіў ад "запраўкі" да "запраўкі" ў пошуках паліва, (знайсьці якое было вельмі цяжка), выстойваў велічэзныя чэргі (дзе яно, нарэшце, знаходзілася ў невялікіх колькасьцях), пакуль прыязджаў па нас. Але ні спадар Лянгенбан, ні спадарыня Ларыса ня крыўдзіліся за такія затрымкі. Яны ведалі нашу цяжкую беларускую сітуацыю, бачылі, як усе мы стараемся, але пазьбегнуць некаторых праблемаў тады часамі было немагчыма.

Аднаго разу па рэкамэндацыі спадара Лянгенбана ад ягонага сябра (якога мы ніколі ня бачылі) на імя Камітэту "Дзеці Чарнобыля БНФ" прыйшоў вялікі канвой з Аўстрыі. Але ўлады (магчыма, спэцыяльна, каб не аддаваць яго Народнаму Фронту) ськіравалі гэтую мэдычную дапамогу да кіраўніцы чарнобыльскага фонду лекара Т.Белаокай. Яна атрымала гэты канвой, нягледзячы на тое, што там стаяла назва нашага Камітэту і маё імя атрымальніка. Лекары, зь якімі мы папярэдне дамовіліся, гэтую дапамогу не атрымалі, а спонсар, даведаўшыся, што яго дапамога не дайшла да адрасата, быў абураны і больш яе не высылаў.

Адказнасьць за такую недарэчнасьць была на дзяржаўных структурах, якія аддалі дапамогу ня ў тыя рукі, і на тым, хто яе атрымаў. Няма сумніву, што лекі былі выкарыстаны спадарыняй Белаокай па прызначэньні, але гэта ў нас "няма сумненьняў". Нашы дабрадзеі на Захадзе маглі думаць інакш.

Праз Камітэт "Дзеці Чарнобыля БНФ" было ахвяравана шмат усялякай неабходнай і дарагой апаратуры розным медычным дзіцячым установам: Анкалягічнаму цэнтру пад кіраўніцтвам лекара Вольгі Алейнікавай, Цэнтру па лячэньні шчытападобнай залозы пад кіраўніцтвам доктара навук прафэсара Я.Дзямідчыка і Цэнтру ў Аксакаўшчыне, аддзяленьню дзіцячай паталёгіі 1-га клінічнага шпіталя і дзіцячаму аддзяленьню 3-га шпіталя г.Менска, спэцыялізаванаму Дому дзіцяці №1, 4-му клінічнаму шпіталю Менска і шмат каму яшчэ (усе назвы зараз мне цяжка і ўспомніць).

Трэба сказаць, што ўвесь цывілізаваны сьвет адгукнуўся на нашую бяду. Шмат краінаў запрашалі беларускіх дзяцей на аздараўленьне, і пачалося гэта праз Чарнобыльскі камітэт Народнага Фронту "Дзеці Чарнобыля" на чале з Г.Грушавым. Камуністычнай уладзе, якая панавала ў СССР над усім, у сьвеце не давяралі. Наш Камітэт потым таксама займаўся вывазам дзяцей на аздараўленьне за мяжу.

Але паступова замежным аздараўленьнем беларускіх дзяцей пачалі займацца многія спэцыяльна ўтвораныя арганізацыі. Абсалютна недаступнае замежжа пры камуністычнай уладзе, дзе (як здавалася многім абывацелям) "даляры растуць проста на дрэвах", праз магчымасьць аздараўленьня чарнобыльскіх дзяцей адразу прывабіла ўвагу розных людзей, у тым ліку і несумленных. Вакол замежных дзіцячых паездак хадзілі ўсялякія нядобрыя чуткі, узьнікла шмат спэкуляцыяў, бруду і ўсялякага падману.

Для нас было прынцыпова важна захаваць чысьціню нашых мэтаў: дапамагаць сапраўды хворым беларускім дзецям паправіць іхнае здароўе. Таму было дамоўлена з кіраўніцтвам НДІ радыяцыйнай медыцыны, што арганізацыяй такіх паездак (візы, білеты, зборы і г.д.) будзе займацца фронтаўскі Чарнобыльскі камітэт, а хворых дзяцей на аздараўленьне будуць падбіраць і рэкамендаваць лекары. У кожную групу суправаджэньня (чатыры чалавекі) павінен увайсьці лекар, перакладчык, два педагогі. Мы адчувалі, што такая нашая пазыцыя (у той час, калі вакол такіх паездак за мяжу няроздка рабіліся спэкуляцыі і нядобрыя справы) выклікала павагу ў лекараў НДІ, і мы пасьпяхова супрацоўнічалі.

Супрацьлеглы (італьянскі) бок, які прымаў беларускіх дзяцей, прасіў ад нас, каб кожны раз мы прысылалі хворых дзяцей з розных беларускіх раёнаў і паведамлялі нам, адкуль павінны быць хворыя дзеці. Гэта было няцяжка, бо лекары НДІ радыяцыйнай медыцыны добра ведалі ўсе забруджаныя радыяцыяй беларускія раёны, усе мястэчкі і вёсачкі, ведалі тых дзетак, Фронтаўцы, якія суправаджалі дзяцей у Італіі, казалі, што італьянцы надзвычай любяць дзяцей і ставяцца да іх вельмі сардэчна.

Калі італьянцы пачалі медычныя дасьледаваньні беларускіх дзяцей, у нашых лекараў, якія былі там з дзецьмі, гэта выклікала занепакоенасьць. Высокаадукаваны лекар Інстытута спадарыня Людзьміла Васілевіч казала нам, што там, у Італіі, яна пыталася ў іхных лекараў, якія дасьледаваньні яны хочуць праводзіць, што гэтага нельга рабіць без дазволу бацькоў і дзяржавы, што мы (беларускія лекары) можам прапанаваць сваё супрацоўніцтва, і тады ўсё гэта будзе насіць адкрыты характар. У рэшце рэшт, гэта ёсьць інтэлектуальная медыцынская каштоўнасьць Беларускай дзяржавы, і нельга рабіць дасьледаваньні за сьпіной гэтай дзяржавы. З.Пазьняк абмяркаваў гэтую праблему з кіраўніцтвам НДІ радыяцыйнай медыцыны. Было дамоўлена прапанаваць італьянскаму боку супрацоўніцтва з нашым НДІ і вырашана, што з гэтай прапановай да іх зьвернецца кіраўнік Чарнобыльскага камітэта. Таму суправаджаць наступную групу дзяцей (зь мястэчка Альманы Столінскага раёна) павінна была я.

Італьянцы аднесьліся да нашых дзяцей сапраўды вельмі сардэчна, вазілі іх на мора, на экскурсіі і г.д. Але самае вялікае ўражаньне зрабіла сустрэча з Папам Рымскім Янам Паўлам II у Ватыкане. Зь незвычайнай дабрынёй Папа благаславіў нашых дзетак, пажадаў усім нам здароўя, сказаў некалькі цёплых слоў па-беларуску. Мы былі ўзрушаныя.

Пазьней у мяне адбыліся перамовы з кіраўнікамі італьянскага праекта, дзе я выказала занепакоенасьць "ананімнымі" медычнымі дасьледаваньнямі нашых дзяцей італьянскім бокам і прапанавала ім адкрытае супрацоўніцтва з НДІ радыяцыйнай медыцыны. Да прапановы італьянцы аднесьліся з энтузіязмам, але потым праект быў зачынены. (Пазьней я даведалася, што тут умяшаліся зацікаўленыя асобы з МАГАТЭ. Відаць, МАГАТЭ якраз і прыклала "лапу" што да "ананімнасьці" праекта.)

Паступова дзіцячыя паездкі за мяжу ў "капіталістычныя краіны" паказалі, што яны неадназначна ўплываюць на духоўны сьвет нашых дзяцей і іхных бацькоў. Заходнія людзі бачылі, што да іх прыязджаюць дзеці з небагатых ці проста бедных беларускіх сем'яў і, спачуваючы дзецям, якія сталі ахвярамі камуністычнага рэжыму, усяляк стараліся парадаваць іх рознымі падарункамі ім, і нават іхным бацькам. Дамоў дзеці вярталіся з валізкамі адзеньня, ласункаў, часам нават нейкай апаратурай, скажам, магнітафонам, што на тыя часы ў нас каштавала дорага і простым грамадзянам было недаступна. У выніку для некаторых асобаў паездкі сталі набываць мэту спажывецтва і нажывы, у іншых спараджалі псіхалёгію давальства і ўтрыманства. Кіраўніцтва Фронту было занепакоена такім станам рэчаў. Намэнклятурная ўлада нічым не дапамагала ў гэтай справе, толькі перашкаджала. Урэшце мы адышлі ад заходніх дзіцячых паездак за мяжу і прадаўжалі займацца дапамогай шпіталям і дзіцячым установам.

Неяк перад Калядамі з намі зьвязаліся грамадзкія дзеячы зь Нямеччыны. Немцы, у сем'ях якіх гасьцявалі хворыя беларускія дзеці, вырашылі пераслаць для іх калядныя падарункі, але перадаць іх давяралі толькі праз Народны Фронт. Ці дойдуць іхныя падарункі да адрасатаў не раскрадзенымі праз іншыя арганізацыі, яны сумняваліся.

Суправаджалі канвой чалавек дванаццаць немцаў, якія для гэтага ўзялі адпачынкі за ўласны кошт. (Адкуль жа было ведаць немцам, што Фронт — грамадзкая арганізацыя, якая ня мае ніякіх "складоў" для іхных падарункаў.)

Тым ня менш высакародны парыў простых нямецкіх грамадзянаў адштурхнуць мы не маглі і пагадзіліся прыняць падарункі і перадаць іх дакладна па адрасах, хоць разумелі, што сітуацыя няпростая. Суправаджаўшых канвой немцаў мы вырашылі разьмеркаваць на ноч па 2—3 асобы па ўласных кватэрах і заранёў падрыхтаваліся. А вось як быць з самым канвоем, куды выгружаць гэтыя скрыні — мы ня ведалі. І тады мы з Вольгай Кузьміч вырашылі ўзяць гэта на сваю дэпутацкую адказнасьць і выгрузіць скрыні з падарункамі ў свой кабінет у Гарсавеце. Варыянтаў проста больш не было. Які будзе аб'ём гэтага канвою — мы не ўяўлялі.

Пад'ехаўшы да беларускай мяжы, нямецкія сябры патэлефанавалі нам, але разьлічыць іхны прыезд у Менск дакладна было немагчыма. Прачакалі мы іх увесь дзень і дачакаліся толькі ўвечары, каля 21-й гадзіны.

Калі мы з Вольгай Кузьміч убачылі машыну-"фуру" — ледзь ня страцілі прытомнасьць (такая яна была вялікая). Што рабіць? Вечар, начальства ў гарсавеце няма, нікога няма, толькі паставы міліцыянт. Мы як дэпутаты і паведамілі яму, што будзем зараз грузіць скрыні канвою ў гарсавет.

Міліцыянт толькі лыпаў вачыма, як мы цягалі скрыні ў два ліфты і бясконца вазілі іх на чацьвёрты паверх. Працавалі мы (ад страху) вельмі хутка — усе былі мокрыя: і немцы, і фронтаўцы. У выніку ўвесь наш вялікі пакой Камісіі па адукацыі быў застаўлены цалкам ад падлогі да столі (засталася невялічкая шчыліна каля стала).

У канцы "разгрузкі", калі ўжо заставалася некалькі скрыняў, нечакана аднекуль зьявіўся старшыня гарсавета А.М.Герасіменка. Вочы яго акругліліся: "Што гэта вы робіце? Гарсавет — гэта ж ня склад", — разгублена зьвярнуўся ён да нас з Вольгай.

"Нам зь Нямеччыны перадалі падарункі для дзяцей. Заўтра мы іх будзем раздаваць. Не хвалюйцеся, Аляксандар Міхайлавіч, усё будзе ў парадку", — адказалі мы, хаваючы свой страх.

Аляксандар Міхайлавіч узяўся за галаву. "Заканчвайце хутчэй, заўтра пагаворым", — неяк разгублена вымавіў ён. (Гаворка назаўтра была. А.М. Герасіменка гаварыў з намі мякка, але цьвёрда: "Дзяўчаты, вы разумееце, што так рабіць нельга..." — і ўзяў з нас слова больш ніколі так не рабіць. Мы шчыра глядзелі ў вочы старшыні гарсавета і ва ўсім пагаджаліся зь ім, тлумачылі, што толькі вострая неабходнасьць прымусіла нас...)

Але сапраўдныя пакуты пачаліся назаўтра. Пакой быў цалкам загрувашчаны скрынямі. Фронтаўцы працавалі некалькі дзён, каб неяк перапісаць адрасы і тэлефоны на скрынях, потым каб абзваніць адрасатаў, а потым каб раздаць пасылкі бацькам, якія па нашым выкліку прыязджалі ў гарсавет на працягу некалькіх тыдняў. Так скончылася гэтая авантурная гісторыя, якая запомнілася нам гэтакім пагранічным станам душы: ад страху да жаху. Але ўрэшце — мы справіліся.

Памятаю аднаго разу, у 1994 г., на дзейнасьць Камітэта "Дзеці Чарнобыля БНФ" дабрадзеі падарылі 2 тысячы даляраў. Мы з сябрамі Камітэта закупілі на гэтыя грошы розныя пачастункі, цацкі для дзяцей і падчас нашых фронтаўскіх паездак па Беларусі разам з кіраўніком Фронту наведвалі дзіцячыя шпіталі і развозілі гэтыя падарункі дзецям.

Ведаючы нашую бескарысную дзейнасьць, на нашыя патрэбы адгукаліся і беларускія прадпрымальнікі. Нам прысылалі і харчаваньне, і адзеньне, і цацкі-цукеркі да сьвятаў для дзяцей. Усё гэта развозілася і раздавалася тым, хто адчуваў патрэбу ў такой падтрымцы. Аднойчы адзін прадпрымальнік (на жаль, ня памятаю ягонае імя) прапанаваў нам мёд для дзяцей, шмат мёду. Мы прывезьлі гэты мёд у НДІ радыяцыйнай медыцыны і разам з галоўным лекарам Інстытута раздалі гэты мёд хворым дзецям з забруджаных раёнаў, якія знаходзіліся там на абсьледаваньні.

Выжываньне беларусаў забруджаных тэрыторыяў было надзвычай цяжкое. Вядома, што камуністычныя ўлады на Беларусі адмовіліся ад міжнароднай дапамогі (МАГАТЭ), заявіўшы Маскве, што "бяду мы адолеем самі". Такая заява прамаскоўскіх халуёў зь Беларусі была унікальная, бо ні адна дзяржава не зрабіла нічога падобнага, а велізарныя грошы міжнароднай дапамогі, якія выдзяляліся для ратаваньня Беларускай нацыі, былі прыўлашчаны Масквой. Такая была злачынная ўлада на Беларусі тагачасных сьлюньковых і К. Чарнобыльская трагедыя таксама выразна паказала подлы імпэрскі твар Масквы, якая расстраляла і апусьціла на галовы беларусаў радыяцыйныя воблакі над Магілёўскай вобласьцю, каб не пусьціць хмары далей ў Расею. Цяпер там радыяцыя, як у чарнобыльскай зоне.

Здавалася, усё было так відавочна, але праўду камуністы старанна хавалі. Народны Фронт расплюшчыў грамадзтву вочы на гэтую нашу бяду. Але нацыя ўжо была ў нейкім літаргічным сьне, хоць і моцна цярпела. Мы бачылі гэта ў кожным мястэчку, у кожнай вёсцы, куды адвозілі сваю дапамогу.

Бадай што ніводнага разу мы гэта не зрабілі без Зянона Пазьняка. Як ён жыў, калі адпачываў — напэўна, ніколі, бо пачынаючы з 1988 года на сваіх плячах нёс велізарны клопат і Старшыні БНФ, і потым Старшыні Апазыцыі Вярхоўнага Савету. Але калі мы атрымоўвалі дапамогу з-за мяжы ці ад беларусаў і зьбіраліся яе развозіць у месцы вострай патрэбы, разам з намі амаль заўсёды быў Зянон Пазьняк, ахвяруючы ўсімі сваімі "выхаднымі" днямі і адмаўляючыся ад самага малога адпачынку. У выніку гэтых наведваньняў ён на свае вочы бачыў шмат беларускага гора і, як дэпутат Вярхоўнага Савета, рабіў усё магчымае, каб дапамагчы канкрэтным людзям у іхняй бядзе.

А людзям не хапала элемэнтарнага. Не было лекаў, не хапала лекараў, харчаваліся з забруджаных радыяцыяй агародаў, і беларусы ціха паміралі. Асабліва шчыміць сэрца, калі ўспамінаю адну сям'ю з-пад Хвойнікаў. Пра яе мне паведаміла прыхільніца Народнага Фронту, расказала пра бядотны і трагічны стан гэтай сям'і.

Разам з З. Пазьняком мы наведалі гэты сьціплы беларускі дом, убачылі маладую жанчыну, якая памірала (цень сьмерці быў бачны на яе твары), яе двух дзетак і яе бацькоў. Маці паміраючай моўчкі плакала па дачцы, бацька стрымана расказваў пра тое, што лячыцца няма дзе і за што. "Атруцілі нас і кінулі, вось і паміраем мы на сваёй зямельцы", — ціха і нясьпешна казаў бацька, быццам гэта быў расповяд пра нешта звычайнае... Незвычайны жаль ахапіў маю душу, хацелася аддаць усё сваё сэрца, каб дапамагчы гэтым сьціплым беларусам. А яны яшчэ дзячылі нас за калядныя пачастункі і нейкія прадукты...

Калі мы вярталіся, Пазьняк маўчаў, твар ягоны стаў шэрым ад болю за нашых людзей, выратаваць якіх, дапамагчы было мажліва толькі маючы дзяржаўныя магчымасьці і паўнамоцтвы.

Колькі людзкога гора давялося ўбачыць у гэтых нашых фронтаўскіх паездках па Беларусі, наведваючы беларускія сем'і! Але для іхнага сапраўднага ратаваньня патрэбны быў нацыянальны парлямант і нацыянальны ўрад, якія б па-дзяржаўнаму вырашалі гэтую праблему. Пасьля такіх паездак (я разумела) Зянон Пазьняк не шкадаваў сябе ў змаганьні за свой народ. Хоць куды ж было "больш", калі ўсё сваё жыцьцё ён паклаў на гэтае змаганьне.

Рэжым Лукашэнкі, як кажуць, убіраўся ў пер'е, і атакі на беларушчыну йшлі адна за адной. Тым часам нам дапамагалі зусім чужыя і невядомыя людзі з замежжа, якія па ўласнай ініцыятыве зьбіралі грошы на канвой у Беларусь, набывалі медыкаменты, медычнае абсталяваньне, нават харчаваньне для дзяцей з забруджаных раёнаў Беларусі, бралі адпачынкі за свой кошт, каб адвезьці ўсё набытае на Беларусь.

Аднаго разу мне прыйшлося дапамагчы "растаможыць" такі канвой у Мытным камітэце (што на вул. Славінскага) адной дабрачыннай арганізацыі, здаецца, зь Вялікабрытаніі ці Даніі, каб яны маглі адвезьці сваю дапамогу ў чарнобыльскі раён Беларусі. Гэта была раніца, нядзеля. У таго, хто павінен быў сустрэць канвой у Менску, нешта не спрацавала, таму патэлефанавалі мне і папрасілі тэрмінова прыехаць у Мытны камітэт.

Так я пазнаёмілася зь дзіўнымі заходнімі людзьмі, якім не было абыякавым гора беларускіх дзяцей. Мы разгаварыліся, і яны пачалі мне дзячыць, што я (як яны казалі, нягледзячы на выхадны дзень) прыехала ім дапамагчы. Я перапыніла гаворку: "Вы прыехалі дапамагаць нашым дзецям, якія ў бядзе, гэта я вам дзякую ад усяго сэрца за вашую дабрыню".

У нас склалася поўнае ўзаемаразуменьне, і тады кіраўніца канвою расказала мне, што гэта ня першы іхны візіт на Беларусь. "Мы бачым, што часы мяняюцца, мяняюцца і вашыя прадстаўнікі ўлады. Вось, напрыклад, у нашай краіне быў з візітам ваш кіраўнік дзяржавы С.Шушкевіч. У яго быў афіцыйны "пратакол" візіту, а ягонай жонкай апекаваліся мы. Яна не хадзіла па крамах за "дэфіцытамі", трымалася годна. Яна нам спадабалася, таму на разьвітаньне мы падрыхтавалі ёй розныя падарункі (для яе і яе дзетак), бо добра ведаем, што звычайна кіраўнікі з Савецкага Саюза заўсёды нешта везьлі дадому. Але спадарыня Шушкевіч катэгарычна адмовілася ад усялякіх падарункаў і ветліва адхіліла ўсё, што мы ёй прапанавалі. Гэта нас усіх прыемна ўразіла як прыклад годных паводзінаў вашай першай лэдзі".

Мне было надзвычай прыемна гэта пачуць, бо спадарыня Шушкевіч пакінула добрыя думкі ня толькі пра сябе, а і ўвогуле пра беларускіх жанчын.

(Працяг будзе.)

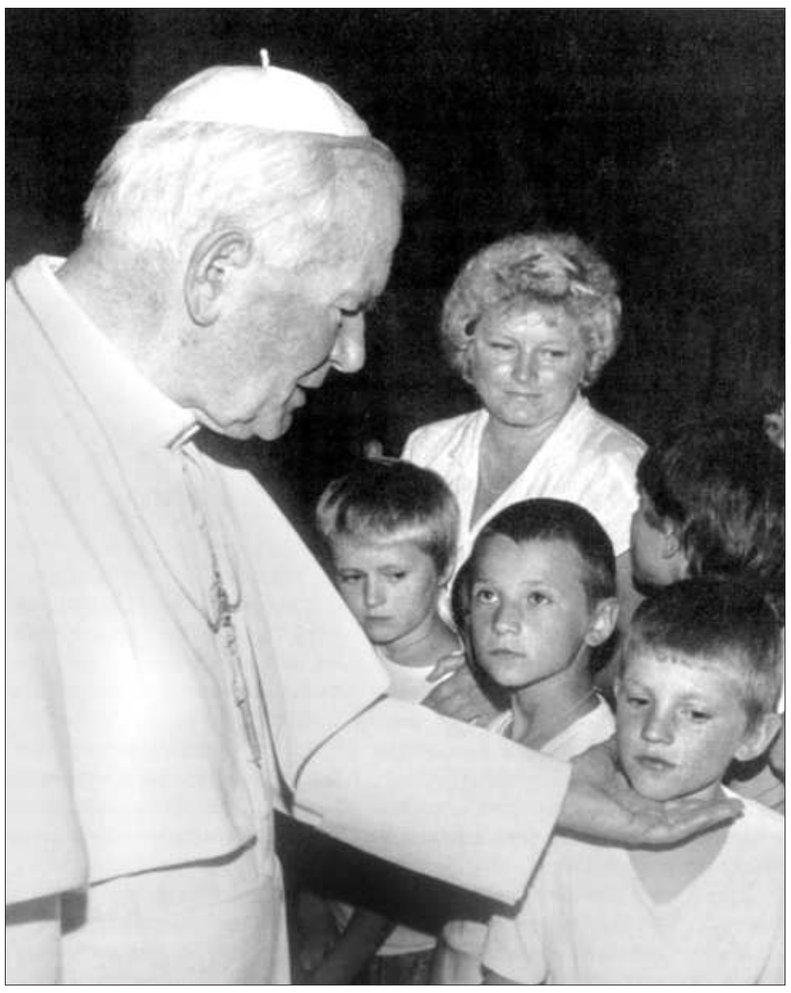

Галіна Пазьняк (Вашчанка) дзецьмі Чарнобыля ў гасьцях у Папы Рымскага Яна Паўла II.

Зянон Пазьняк у мястэчку Дулебы (Бярэзінскі раён).

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2008 г.

ХОРОШАЯ НОВОСТЬ

Крепитесь, люди, скоро лето!

Сотрудники общественной организации "Ахова птушак Бацькаўшчыны" (АПБ) зарегистрировали первых мигрирующих птиц. А коль птицы начинают возвращаться из теплых краев, значит, скоро весна.

Первыми мигрантами стали гуси-гуменники. Их стаю зафиксировали в Каменецком районе Брестской области. Гуменник — одна из самых ранних перелетных птиц. Эти пернатые зимуют в странах Западной Европы, в том числе в Англии, Голландии, Германии и Венгрии. Они раньше остальных птиц покидают места зимовки и улетают на родину, где приступают к созданию гнезд. "Обычно миграция гусей-гуменников происходит в марте, — пояснил специалист. — Однако относительно теплая зима заставила птиц начать путешествие на родину немного раньше обычного".

КРЫМІНАЛ

Рабы XXI стагоддзя

Гомельскае ўпраўленне па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй МУС падрыхтавала для накіравання ў суд 38 крымінальных спраў па фактах гандлю людзьмі, 39-я крымінальная справа — па факце стварэння злачыннай арганізацыі.

Як паведаміў БелаПАН намеснік начальніка УБАЗіК Анатоль Дзмітрыенка, крымінальныя справы распачыналіся ў межах расследавання злачыннай дзейнасці рэчыцкай групоўкі. Падчас следства высветліліся факты вывазу грамадзян Беларусі на будаўнічыя аб'екты Расійскай Федэрацыі з мэтай працоўнай эксплуатацыі.

"Група з дзевяці чалавек, якая вывозіла нашых грамадзян на будоўлі Расіі, з'яўлялася структурным падраздзяленнем рэчыцкай групоўкі. З-за таго, што пацярпелых ад такога працаўладкавання дастаткова шмат, крымінальныя справы мы распачыналі па групах, а не асобных людзях. А траплялі на вудачку бандытам жыхары не толькі Рэчыцы, але і Рагачоўскага, Жыткавіцкага, Хойніцкага, Буда-Кашалёўскага раёнаў вобласці", — зазначыў А.Дзмітрыенка.

Паводле слоў суразмоўцы, у асноўным члены злачыннай групоўкі вывозілі на будаўнічыя аб'екты людзей з сельскай мясцовасці, непатрабавальных да ўмоў працы і менш адукаваных. "Беларускім гастарбайтэрам не плацілі зарплат, яны не мелі выхадных, магчымасці вярнуцца дадому. Былі выпадкі, калі нашы грамадзяне сядзелі ў Маскве на вакзалах з шапкай і прасілі міласціну, каб паехаць дадому", — падкрэсліў намеснік начальніка УБАЗіК.

А.Дзмітрыенка запэўніў, што пасля вынесенага ў 2007 годзе прыгавору суда аб 10-гадовым пазбаўленні волі групе асоб, якія вывозілі жыхароў Гомельскай вобласці на будаўнічыя аб'екты РФ з мэтай працоўнай эксплуатацыі, сітуацыя ў рэгіёне палепшылася. "І цяпер многія ездзяць у Расію на заробкі, але іх брыгадзіры прыязджаюць да будаўнікоў дадому і выплачваюць зарплаты, бяруць распіскі. Вядома, людзі не атрымліваюць вялікіх грошай, але хоць нейкі заробак ёсць. Магчыма, гэта будзе навукай для аматараў зарабіць грошы на сваіх жа земляках", — падсумаваў А.Дзмітрыенка.

Алена ГЕРМАНОВІЧ.

СІТУАЦЫЯ

Дэфіцыт псіхіятраў

У Беларусі, асабліва ў сельскай мясцовасці, да гэтага часу існуе праблема забяспечанасці насельніцтва псіхіятрычнай дапамогай. Пра гэта паведаміў галоўны псіхіятр Міністэрства аховы здароўя Павел Рынкоў на рэспубліканскай нарадзе аб выніках працы псіхіятрычнай службы ў 2007 годзе.

Паводле слоў П.Рынкова, у сямі раёнах Беларусі ўсё яшчэ няма ўрачоў-псіхіятраў, у мінулым годзе такіх раёнаў было 11. Яшчэ ў 10 раёнах краіны, паводле яго слоў, спецыялісты сумяшчаюць гэтую пасаду. Ён зазначыў, што максімальная колькасць незанятых штатных пасадаў урачоў-псіхіятраў — у Гомельскай і Мінскай абласцях, а таксама ў Мінску.

Таццяна ДАРАШЧОНАК.

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

Некоторые высокопоставленные белорусские чиновники при каждом удобном случае любят повторять, что в оппозиции — все безработные. Например, в конце минувшего года во время своей пресс-конференции председатель КГБ Беларуси Юрий Жадобин заявил, что большинство представителей оппозиции живет на иностранные гранты. И даже привел конкретный пример: мол, "есть отец, который 17 лет нигде не работал, а живет на гранты. А сегодня его сын начинает жить на эти гранты". Правда, фамилию этого оппозиционера шеф ГБ по каким-то лишь ему известным причинам решил не называть.

Совсем недавно и Александр Лукашенко в одном из своих публичных выступлений фактически поручил руководителям белорусских телеканалов показать, как живет оппозиция.

"Народная воля" решила побывать в гостях у самых известных представителей белорусской оппозиции, посмотреть на их квартиры, машины, дачи, а заодно расспросить про "золотые запасы".

Анатолий ЛЕБЕДЬКО:

«Я на самом деле очень богатый человек, и у меня есть серьезный капитал...»

К председателю Объединенной гражданской партии Анатолию Лебедько долго напрашиваться в гости не пришлось. Он сразу назвал адрес и сказал: приезжайте в любое время.

Лебедько живет почти рядом с главой государства. Правда, не в тщательно охраняемом коттедже, а в самой обычной серенькой многоэтажке на улице Леси Украинки.

Когда мы приехали, Анатолия Владимировича дома не оказалось. В квартиру нас впустила его супруга Светлана, которую политик забыл предупредить о непрошеных гостях... Сам Лебедько появился дома примерно через полчаса и сразу присоединился к нашему разговору.

Лифт

В лифте, которым пользуется Анатолий Лебедько, черным цветом старательно выведено "Жыве Беларусь!". Светлана говорит, что, когда увидела эту надпись, на всякий случай поинтересовалась у мужа и сына, не они ли испортили имущество.

"Мы к этому не причастны", — почти в один голос ответили они.

Квартира

У Лебедько трехкомнатная квартира. Общая площадь — около 68 квадратных метров, жилая — примерно 38.

"Мы переехали в Минск в 1990 году, — вспоминает жена Лебедько. — *Толя был депутатом Верховного Совета, а иногородним тогда предоставляли жилплощадь. До этого мы с мужем жили в Ошмянах вместе с моими родителями. И когда в Верховном Совете начали давать квартиры, муж поначалу отказался от жилья в столице. Когда он рассказал об этом, нашему с мамой удивлению не было предела! В конце концов он сдался, и у нас, наконец, появился свой угол. Квартиру мы приватизировали лишь тогда, когда Верховный Совет разогнали.*

Два года назад мы сделали здесь небольшой ремонт. Анатолий Владимирович, правда, в то время был в тюрьме, а мы с сыном ремонтировали зал, коридор и ванную, потому что там плитка уже сыпалась на голову. Дивану этому уже лет десять. А вот стенку заменили. Хотели вообще обойтись без нее, но не получилось".

В зале, кроме стенки и дивана, стоит еще и большой плоскоэкранный телевизор "Филипс".

"Мы купили его пару лет назад с помощью Толиных родителей, — рассказывает Светлана. — *Если не ошибаюсь, стоит он около тысячи долларов. Старый телевизор мы поставили на кухню".*

Комната Артема Лебедько — совсем крохотная. Там, кроме стола и пары полок, еще поместилось кресло-кровать.

В спальне — самые обычные кровать, шкаф и тумбочка. По словам Светланы, пейзаж, который висит напротив их семейного ложа, они с мужем покупали в те времена, когда белорусские художники еще торговали своими работами вдоль теперешнего проспекта Независимости.

"А люстра здесь у нас очень старая, мы ее уже лет пятнадцать хотим заменить, но все руки не доходят, — говорит Светлана. — *Из роскоши тут, пожалуй, только икона, которую Толя лет семь назад привез из Греции".*

Кухня у Лебедько площадью около девяти квадратных метров. В глаза сразу бросается холодильник "Аристон", на котором между двумя мягкими игрушками, гордо стоит бело-красно-белый флаг.

"Микроволновки у нас нет, — признается жена Лебедько. — *Толя отвез ее в партийный офис. Как, впрочем, и кофеварку, и маленький телевизор. Если у меня есть запасы кофе или чая, то все уходит в партию. Я к этому уже привыкла..."*

Пока Лебедько заваривает чай, Светлана рассказывает: *"В семейном плане я счастливый человек. Если Толя не в тюрьме, то каждое утро он готовит мне кофе. Правда, из еды супруг может сделать лишь яичницу, отрезать хлеба и колбасы, ну, и еще разогреть приготовленное. И что такое пылесос взять в руки, Толя тоже не знает. Поэтому мы делим эти обязанности с сыном. Кстати, в отличие от папы, Артем может, если надо, и суп сварить, и мясо поджарить, и макароны приготовить..."*

Не так давно кто-то злобно подшутил над политиком Лебедько — под объявлением о продаже квартиры дали его домашний телефон.

"Звонили без перерыва, — рассказывает Светлана. — *Я сначала отнекивалась, объясняла, что это какая-то ошибка. А потом, не выдержав, стала отвечать: да, мы продаем квартиру, цена — миллион долларов. И добавляла: если вы заплатите нам эту сумму, то мы хоть сегодня освободим жилплощадь. В ответ слышала возмущенное: "Вы с ума сошли!" А мужу объяснила: продав квартиру за такую сумму, мы сразу решим все свои финансовые проблемы..."*

Анатолий и Светлана Лебедько.

Самая обычная многоэтажка.

Телевизор, купленный при помощи родителей.

Спальня.

Загородные дома

По словам Светланы Лебедько, ни дачи, ни загородного дома у них с мужем нет.

"У моих родителей в Ошмянах была городская квартира, а потом они ее продали и переехали в Слуцк — поближе к сестре, — говорит жена Лебедько. — *У нас есть земельный участок, который юридически оформлен на Толю. Я даже точно не могу сказать, сколько там соток — кажется, десять. А может, и меньше. Там его родители садят картошку. Толин отец — кулак в самом хорошем значении этого слова. Как раз на днях мы отмечали его 70-летие. Летом он в три часа уже на ногах, пашет, сеет. Он жадный до работы..."*

"У него всегда было больше земли, чем положено, — подключается к разговору Анатолий Лебедько. — *Он выезжал в лес, выкорчевывал делянки и засевал их. Председатель колхоза обнаруживал их, присылал туда трактор, и все посевы запахивали. А отец был счастлив, что из пяти делянок две запахали, а три остались..."*

"Так что дачи у нас нет, — продолжает Светлана. — *Толя говорит, что в Верховном Совете можно было получить участок под дачу, но тогда нам это было не надо. Мужа часто не бывает дома, а я не хотела, чтобы эта дача висела на мне..."*

"Коронное блюдо" Лебедько — горячий чай.

Счета в банках

Услышав вопрос про счета в зарубежных банках, Светлана развеселилась.

"У меня есть счет в "Беларусбанке" — мне зарплату туда перечисляют", — говорит она.

Кстати, Светлана Лебедько якобы нигде не получает зарплату.

"Я вообще-то исправно плачу налоги и тем самым содержу огромный штат чиновников, — говорит он. — *Мое место работы* работает в школе, преподает английский язык. В месяц зарабатывает примерно 700 тысяч белорусских рублей.

Единственный сын Анатолия Лебедько учится в БГУ на факультете международных отношений.

"Сын учится платно — мы этого никогда не скрывали, — говорит Светлана. — *В год на обучение уходит в среднем около трех миллионов белорусских рублей. Ни на имя Артема, ни на имя родителей счетов в зарубежных банках мы не открывали. Что касается наших родителей, то они живут на пенсию. Мы им, естественно, помогаем. А они при каждой возможности стараются нам подсобить. Так, наверное, в каждой семье".*

"В ближайшие дни я стану обладателем персонального банковского счета, — добавляет Лебедько. — *Мне должны вернуть деньги, которые я платил за штамп на выезд и паспорт".*

Доходы

Анатолий Лебедько разрушил популярный миф о том, что

— Объединенная гражданская партия. Зарплату я, как и некоторые другие члены нашей партии, получаю по ведомости, все проходит официально, без черных схем. Откуда финансирование? У нас существует система пожертвований и взносов. За счет этих средств мы содержим офис и часть рабочего аппарата. Работа у нас начинается в девять утра. Размер моей зарплаты не превышает средней зарплаты по стране и Минску.

Вообще-то, я могу зарабатывать многими своими качествами. Могу читать лекции, давать рекомендации, как вести себя в бизнесе, могу писать статьи..."

"Одно время Толя занимался репетиторством по французскому языку, — добавляет Светлана. — *Это было в тот период, когда мы переживали финансовые сложности..."*

"Сегодня мы, слава Богу, не голодаем и не бедствуем, — говорит Лебедько. — *У нас нормальный средний уровень среднестатистической белорусской семьи..."*

Командировки

Не секрет, что до недавнего времени Анатолий Лебедько довольно часто выезжал за рубеж.

"Практически все командировки были оплачены приглашающей стороной, — говорит Лебедько. — *Долгое время мы с бывшим председателем Палаты представителей Владимиром Коноплевым и другими депутатами ездили в Страсбург на сессии ПАСЕ. Так вот ни за Коноплева, ни за Лебедько белорусский налогоплательщик не платил. Как правило, приглашающая организация закладывает в свой бюджет расходы на твое пребывание за рубежом, особенно если тебя хотят видеть там в качестве докладчика. Бывало, конечно, что и за свой счет приходилось ездить. Тогда, если не хватало своих средств, мы просто искали спонсоров..."*

Машина

В отличие от некоторых чиновников, Лебедько ездит не на новеньком авто.

"У меня "Renault-Scenic" 1998 года выпуска, — говорит он. — *Есть гараж, который находится недалеко от дома".*

"Гараж и машина у меня, — поправляет мужа Светлана. — *А у тебя квартира и земельный участок".*

По словам Лебедько, машину в основном эксплуатирует он сам. Хотя по первому требованию уступает руль супруге.

"Расходы на бензин специально не подсчитываем — ездим на авто, пока есть чем заправлять, — говорит он. — *Если нет — пользуемся общественным транспортом".*

Отдых

"Я предпочитаю зимний отдых: лыжи, экстрим, — рассказывает Анатолий Владимирович. — *После того как мне запретили выезжать из Беларуси, вместе с Валентиной Полевиковой, Александром Добровольским и супругой ездили в Силичи. Когда был выездным, отдыхали на горнолыжных курортах в Чехии и Польше. Как правило, всюду ездили на своем авто".*

"Мы подсчитали, что так получается чуть дешевле, — добавляет Светлана. — *Например, отдых на одном из курортов нам обошелся в 300 долларов, исключая расходы на дорогу и питание. А на море мы за последние годы были дважды. В 1996 году ездили в Сочи. Пару лет назад — в Крым. Ровно на три дня..."*

Капитал

Анатолий Лебедько не скрывает, что он — богатый человек.

"Я действительно очень богатый человек, и у меня есть серьезный капитал, — говорит он. — *Этот капитал — моя семья. Деньги, безусловно, важный элемент, но они уходят, обесцениваются. А капитал семейный самовоспроизводится и самовосстанавливается. Еще у меня есть неплохой политический капитал. Его нельзя измерить в евро или долларах, но он есть. У меня были встречи с Джорджем Бушем, Мадлен Олбрайт, Сильвио Берлускони и другими всемирно известными личностями. Александр Григорьевич, находясь на верхушке власти уже почти четырнадцать лет, сегодня не имеет такого капитала. И в этом мое преимущество..."*

Марина КОКТЫШ.
Фото Юрия ДЕДИНКИНА.

НУ І НУ!

Колькі каштуе падзяка?

За бацькоўскія грошы пачалі купляць сабе ганаровыя граматы выдатнікі шэрагу віцебскіх сярэдніх школ.

Дакладней кажучы, яны купляюць бланкі гэтых пасведчанняў аб сваіх поспехах, а потым атрымліваюць іх, ужо запоўненыя, з рук педагогаў. Пры гэтым і педагогі, і вучні робяць выгляд, што ўсё адбываецца так, як належыць.

Нездарма, відаць, сярод наведвальнікаў фірменнага магазіна віцебскай дзяржаўнай друкарні "Фаліянт" апошнім часам пабольшала школьнікаў. Яны тоўпяцца ля прылаўкаў, выбіраючы на свой густ бланкі ганаровых грамат, каб аднесці іх у школу і атрымаць як узнагароду.

Чым жа тлумачыцца гэта дзіўная сітуацыя? Аказваецца, нішчымніцай нашай адукацыйнай сістэмы, якая змушана эканоміць кожны рубель, не зважаючы на маральныя выдаткі гэтай ашчаднасці.

У шэрагу віцебскіх школ вырашылі перавесці на платную аснову стымуляванне навучэнцаў. Калі вучань варты афіцыйнага заахвочвання, то ў яго два выйсці: альбо ён бярэ ў бацькоў пэўную суму і аддае класнаму кіраўніку, каб той купіў яму грамату, або сам купляе гэты дакумент і прыносіць у школу. Пасля чаго, як той казаў, усе задаволены, усе смяюцца.

Толькі вось нешта не хочацца смяяцца, бо педагогі, эканомячы на кошце грамат, выхоўваюць у дзяцей крывадушша і ўпэўненасць у тым, што ўсё прадаецца і купляецца: сёння — ганаровая грамата, заўтра — атэстат сталасці і нават медаль выдатніка вучобы, а потым — дыплом ВНУ і пасада ў дзяржаўнай структуры...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

ПОСТАЦІ

Камень на гару

Уладзіміру Дамашэвічу — 80

...Пачатак 80-х. У Доме літаратара — пісьменніцкі з'езд. Усё ідзе як мае быць, па звыклай завядзёнцы. У прэзідыуме, сярод знаных творцаў, — пільныя ідэалагічныя "пастыры", цэкоўскія бонзы. На трыбуне — дакладчыкі і прамоўцы з традыцыйнымі справаздачамі і заклікамі да майстроў пяра "натхнёна служыць справе пабудовы камунізму, выхавання новай гістарычнай супольнасці — адзіны савецкі народ" і г.д. У зале — сумота, пазяханні, лёгкі шумок ад перашэптаў.

І раптам... Зала ажывілася, адабральна загула — і імгненна змоўкла, ператварыўшыся ў слых: слова ўзяў пісьменнік Уладзімір Дамашэвіч. Пэўна, многія здагадваліся, аб чым ён збіраецца гаварыць: поглядаў сваіх, перакананняў, якія былі не ў дугу афіцыйным установкам, Уладзімір Максімавіч не хаваў. Яшчэ амаль за дваццаць гадоў да гэтага, калі з размахам, пад фанфары адзначаўся паўвекавы юбілей савецкай улады, на сустрэчы з маскоўскімі гасцямі ён адкрыта выказаўся наконт таго, што нарабіла гэтая самая ўлада з душой беларуса, заціснуўшы яе ў абцугі татальнай русіфікацыі, адкінуўшы ад нацыянальнай свядомасці, культуры, гістарычнай памяці.

Гэта было як выбух бомбы... Што тут усчалося! Без усялякага сумневу, дзёрзкаму непаслушэнцу перакрылі б кісларод так, каб і дыхаць не мог. Але выручылі, адвялі ўдар рускія сябры — тады яны зразумелі трывогі беларускага творцы.

І вось зноў — на шырокай публіцы, у прысутнасці высокага начальства... Прамоўцу некалькі разоў перапынялі, нагадваючы пра "рэгламент", а зала выгуквала: "Падоўжыць час! Хай гаворыць!"

І ён гаварыў — спачатку ціхім, глухаватым голасам, які ўсё мацнеў, напаўняўся жывым унутраным агнём прамоўцы. Гаварыў з болем і абурэннем: нават самыя таленавітыя кнігі беларускіх паэтаў і празаікаў выдаюцца неадпаведнымі тыражамі і амаль не даходзяць да тых, каму прызначаны. Хутка іх і зусім не будзе каму чытаць, бо зачыняюцца беларускія школы, родная мова ў сваёй хаце даведзена да стану Папялушкі. А без любові да роднага, без высокай духоўнасці і культуры што ж добрага набудуць "будаўнікі светлага заўтра"? Гаварыў фактычна аб тым, аб чым пісаў яшчэ ў 1956 годзе, у тады невядомым шырокаму грамадству лісце ў ЦК КПБ народны пясняр Якуб Колас у свой апошні дзень жыцця, калі прыйшоў з гэтым лістом у "Чырвоны дом", а яго там не прынялі...

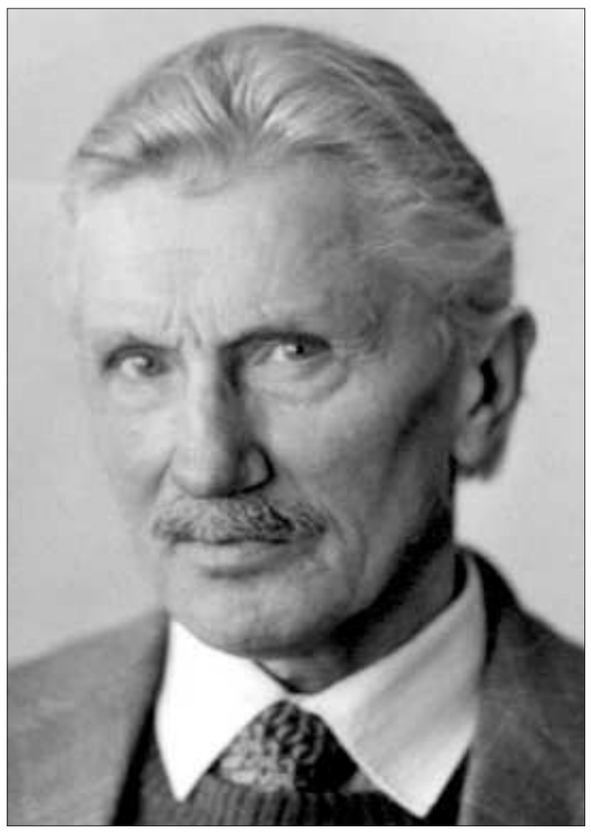

І ў тыя хвіліны Уладзімір Дамашэвіч нібыта адчуваў падтрымку старэйшых настаўнікаў, якіх ужо не было на гэтым свеце, і тагачасных сяброў. Сказаў бы, што думае, і сёння, калі сітуацыя нашмат горшая, і дэмакратычная грамадскасць, нацыянальна свядомая інтэлігенцыя б'е ў званы аб дэбеларусізацыі краіны. А тады, выказваючы тое, што падзялялі, ды не адважваліся сказаць услых хаця б некаторыя ў пісьменніцкім асяродку, трэба было мець сапраўдную грамадзянскую адвагу і адказнасць, творчую і чалавечую годнасць. Яны заўжды ўласцівы гэтаму сціпламу, хударляваму, інтэлігентнаму чалавеку, пра якога тым не менш на момант памятнага выступу можна было сказаць: леў на трыбуне!

Усяго адзін эпізод, а як раскрывае чалавека з душою нязломнага ваяра: за тое, у што верыць, гатовы стаяць да канца.

...Падлеткам ён зведаў ваеннае ліхалецце, і перажытае ім самім, роднымі, землякамі з вёскі Яншычы і наваколля далі штуршок для многіх ягоных твораў, такіх, напрыклад, як "Порахам пахла зямля", "Заклінаю ад кулі", "Між двух агнёў" ці аповесці "Кожны чацвёрты", адзначанай Літаратурнай прэміяй імя І.Мележа. Глыбокі псіхалагізм, пранікненне ў душу героя, трапіўшага ў складаныя перапляценні трагічных падзей, характэры і для ягоных кніг пра вёску, якую празаік добра ведае і пасыноўску любіць. І на ваенную, і на вясковую тэму ў нашай літаратуры напісана мноства твораў, у ёй высока зяюць імёны Васіля Быкава, Алеся Адамовіча, Івана Мележа і іншых магутных валадароў слова. Ды Уладзімір Дамашэвіч нікога не паўтарае, ідзе сваім уласным шляхам, што зусім-зусім не проста. Гэта ўсё роўна, што ўскочваць камень на гару: без упартасці, мужнасці, цярплівасці нічога не атрымаецца. У тым ліку — і напісаць раман "Камень з гары"...

Уладзімір Максімавіч Дамашэвіч — адзін з сённяшніх старэйшын і прыкметных постацяў у нацыянальнай літаратуры, заслужаны работнік культуры Беларусі. — 17 лютага сустрэў сваё 80-годдзе. Час бярэ сваё, але і душа, і пяро пісьменніка не ведаюць спакою. Ён піша новыя мастацкія рэчы, публікуе мемуары. Чытачам "Народнай волі" прапануе публіцыстычны роздум аб пераадоленні заняпаду, у якім апынулася наша вёска. Ён будзе надрукаваны.

Голас яго гучыць глухавата, але ў вачах — ранейшае маладое святло. І ранейшая мужнасць.

З юбілеем, шаноўны Уладзімір Максімавіч! Доўгіх Вам жыццёвых дарог з адметнымі вяхамі на шляху, добрага здароўя і творчых сіл, светлай душэўнай радасці!

Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

ТРЫВОЖНА

Туберкулез: усё часцей хварэюць медыкі

У Беларусі існуе праблема заражэння медыцынскага персаналу туберкулёзам, паведаміла на пасяджэнні калегіі Міністэрства аховы здароўя старшыня рэспубліканскага камітэта Беларускага прафсаюза работнікаў аховы здароўя Алена Бельская. Яна зазначыла, што ў прафсаюзаў "выклікае занепакоенасць захворванне работнікаў аховы здароўя на актыўны туберкулёз".

Паводле яе інфармацыі, у 2007 годзе ўпершыню дыягназ "туберкулёз" быў пастаўлены 91 работніку лячэбна-прафілактычных устаноў Беларусі, 14 з іх — работнікі туберкулёзных дыспансераў. На думку А.Бельскай, неабходна прымаць меры для прадухілення заражэння медыкаў на месцы працы "шляхам паляпшэння матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў аховы здароўя, забеспячэння работнікаў аховы здароўя якаснымі сродкамі індывідуальнай абароны і спецадзеннем".

Тым не менш смяротнасць ад гэтай інфекцыі ў цэлым у краіне знізілася на 7%, захворванне — на 5%, паведаміў на калегіі міністр аховы здароўя Васіль Жарко.

"Аднак выклікае занепакоенасць рост смяротнасці і рэцыдыву захворвання на туберкулёз у Гомельскай вобласці. Шмат у чым гэта звязана з недастатковай колькасцю месц у стацыянарах для лячэння туберкулёзу, у тым ліку прымусовага лячэння паводле рашэння суда, немагчымасцю працяглай ізаляцыі хворых з хранічнымі формамі туберкулёзу і пастаянным бактэрыявыдзяленнем", — сказаў міністр.

У Мінскай вобласці наогул адсутнічае аддзяленне для прымусовага лячэння хворых на туберкулёз паводле рашэння суда. "Цяпер прынята рашэнне аб стварэнні ў вобласці стацыянара для лячэння мультырэзістэнтных форм туберкулёзу", — паведаміў В.Жарко.

Алена СПАСЮК.

75!

Калі гады не да бяды...

28 лютага даўні чытач "Народнай волі" Анастас Лявонцьевіч СЕМЯНОВІЧ адзначыў сваё 75-годдзе, а яшчэ ў гэтым годзе адсвяткуе з жонкай "залатое" вяселле.

Гаспадыня, Вера Сідараўна Семяновіч, гасцінна сустракае мяне ў сваім доме ў Бараўлянах разам з аўчаркай Томам.

— Сабачка хоць і агромністы, але вы не палохайцеся, — супакойваюць мяне. — У дом Том усіх пускае, а вось выйсці ўжо праблематычна.

Пакуль гаспадар "на падыходзе", Вера Сідараўна дастае фотаальбом і ўспамінае пра маладыя гады.

— З Анастасам мы пазнаёміліся, калі пасля заканчэння Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі я адправілася на практыку, — распавядае яна. — Муж скончыў Політэхнічны інстытут, абодва мы са Слуцкага раёна, так і пазнаёміліся. Вельмі прыгожы быў хлопец! Мы нейкі час пасля практыкі перапісваліся з ім, а пасля і ажаніліся. Чаго адкладваць справу ў доўгую скрыню? 30 снежня гэтага года адзначым "залатое" вяселле — 50 гадоў спаўняецца, як ажаніліся.

Пасля вяселля маладым давялося нялёгка. Анастас нейкі час вучыўся і працаваў адначасова, яго жонка Вера ўладкавалася ў навукова-даследчы інстытут. Каля 15 гадоў здымалі кватэру, пакуль не набылі свой куточак. У той час Анастас Лявонцьевіч працаваў ужо ў "Белтрансгазе".

— Каля сарака гадоў там і адпрацаваў, — далучаецца да размовы гаспадар. — Нават, калі ўжо на пенсію пайшоў, то некалькі гадоў яшчэ заставаўся на працы, а пасля для сябе вырашыў: хопіць! Надакучыла ўсё, трэба ж і для дзяцей з унукамі пажыць. Тым больш што і дома можна знайсці работы пад завязку. У мяне вось агарод, кур трымаю.

Анастас Лявонцьевіч і на самай справе выглядае яшчэ вельмі маладым і жвавым. Бачна, што ў гэтага чалавека ў руках усё гарыць.

— Нікому не дазваляю займацца гаспадаркай, толькі сам усё раблю, — расказвае суразмоўца. — Пастаянны рух — гэта жыццё. Таму жонцы кажу так: "Ты, даражэнькая, апранайся прыгожа і — на вуліцу. Пагуляй, свежым паветрам падыхай, а я ўсё сам зраблю". Так вось і жывём.

— Не сумна на пенсіі? — цікаўлюся ў гаспадароў.

— Чаму ж сумна? — дзівяцца яны ў адказ. — Дзякуй Богу, двух сыноў-малайцоў выгадавалі, яны нам чатырох унукаў і ўнучку падаравалі. Наведваюць, цешаць старых. А ў вольны час "Народную волю" чытаем. Мы ж яе выпісваем з першага дня, ніводнага нумара не прапусцілі. Дзякуй вам за газету...

Дзякуй і вам, нашы шчырыя чытачы. І — ад шчырага сэрца віншуем!

Алесь СІВЫ.
Фота аўтара.

ЗДАРЭННЕ

Сабаку так і не злавілі

У Гомелі бяздомны сабака напаў на траіх дзяцей і пакусаў іх. Гэта здарылася прыкладна ў 16.00 на вуліцы Мазурава.

Як паведаміў БелаПАН прэс-сакратар абласнога ўпраўлення МНС Руслан Габрылёў, на месца здарэння выехалі ратавальнікі, каб злавіць бадзяжнага сабаку, але той уцёк.Паводле інфармацыі Р.Габрылёва, дзеці 10—11 гадоў былі дастаўлены ў паліклініку, дзе ім аказалі медыцынскую дапамогу.

Алена ГЕРМАНОВІЧ.

УСЛУГИ

Прием стеклотары, вторсырья и др., помощь инвалидам, пенсионерам г.Минска. Тел. 8-033-661-11-87.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Не любіш сваё — не палюбіш і чужое

Прэзентацыя "Беларуска-ўкраінскага слоўніка" адбылася падчас сходу грамадскасці ў гонар Міжнароднага дня роднай мовы. У імпрэзе, адкрытай страшынёй ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны" Алегам Трусавым, бралі ўдзел старшыня Камітэта па справах ЮНЕСКА У.Шчасны, Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Украіны ў Рэспубліцы Беларусь У.Ліхавы і іншыя. У зале прысутнічалі прадстаўнікі польскага, шведскага і іншых пасольстваў у нашай краіне.

Вядомыя навукоўцы В.Лемцюгова, І.Савіцкая, Т.Кабржыцкая усхвалявана гаварылі аб ролі родных моў у развіцці ўсебаковых, асабліва духоўных і культурных, стасункаў між народамі, аб вялікім значэнні слоўніка дзвюх блізкіх моў — беларускай і ўкраінскай — ва ўзаемаразуменні, узаемаўзбагачэнні і ўмацаванні шчырай дружбы двух суседніх братэрскіх народаў. Гэтае важкае выданне, выпушчанае ў Кіеве ў межах Дзяржаўнай праграмы "Словники України" — значны ўнёсак у высакародную справу.

Паміж беларусамі і ўкраінцамі, іх майстрамі культуры, уладарамі слова - даўнія і карысныя творчыя сувязі. Мілагучна і спеўна гучалі на імпрэзе ў перакладзе на ўкраінскую мову радкі са славутага шэдэўра Якуба Коласа "Новая зямля" з вуснаў сябра двух пісьменніцкіх саюзаў В.Стралко. Наша знаная пісьменніца Вольга Іпатава чытала свае пераклады на беларускую вершаў братоў-суседзяў. Вядомыя навукоўцы Адам Мальдзіс і Лявон Баршчэўскі парадавалі навіной, прэзентуючы нядаўна выдадзеныя вугорска-беларускі і беларуска-еўрапейскі (з перакладамі нашай мовы на 28 моў кантынента) слоўнікі... Свята роднай мовы прыгожа аздобілі маладыя музыкі з выкананнем уласных і народных песень.

Слова — аснова нацыянальнага духу кожнага народа, неацэнная каштоўнасць. І разам з тым — пасол міру, сяброўства і любові да ўсіх людзей на планеце.

Такое пасланне беларусаў на свяце, якое атрымалася прадстаўнічым і змястоўным, набыло міжнароднае гучанне. Варта толькі пашкадаваць глухіх да ўсяго гэтага. Напярэдадні ўрачыстасці запрашэнні на яе ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны" накіравала ў міністэрствы адукацыі, культуры, інфармацыі, але яны засталіся без адказу. Можа, не дай Бог, там усе адначасна і дружна захварэлі? А мо хутчэй іншае — пераканаўчае пацвярджэнне трапнага назірання: не любіш сваё — не палюбіш і чужое...

Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

ГАЗЕТА — ЧЫТАЧЫ

Букет кветак і «Народная воля» — лепшы падарунак на 8 Сакавіка

У гэтыя дні многія мужчыны ламаюць галаву: што падарыць любімым 8 Сакавіка.

Паверце: букет кветак і квіток на "Народную волю" — лепшы падарунак. Чытаючы нашу газету, будуць успамінаць Вас кожны тыдзень, кожны дзень.

Ёсць магчымасць у якасці падарунка зрабіць **перадаплату** за месяц, два, тры — калі ласка! Нават калі Вы пералічыце грошы, скажам, 7 сакавіка, Ваша любімая жанчына атрымае ўсе нумары газеты за месяц: мы тэрмінова дашлём ёй тыя, якія выйдуць напярэдадні.

У чарговы раз нагадваем: для таго каб зрабіць **перадаплату**, Вам трэба завітаць у любы філіял "Беларусбанка" альбо ў любое паштовае аддзяленне і запоўніць бланк, узор якога мы друкуем і на гэты раз. Мінчане могуць аператыўна зрабіць **перадаплату** таксама праз рэдакцыйны офіс (вул.Энгельса, 34а) альбо пазваніць па тэлефонах: **328-63-93** ці **328-68-71**. Пасля званка да Вас прыйдуць нашы валанцёры са свежымі нумарамі газеты і дапамогуць аформіць перадаплату за любы тэрмін.

Нягледзячы на экстрэмальныя ўмовы выдання газеты, тарыфы па перадаплаце ранейшыя: на месяц — **9500** рублёў для індывідуальных чытачоў і **15.000** рублёў для арганізацый, прадпрыемстваў, устаноў, фірм. Заўважым: паколькі кошт газеты пры рэалізацыі ў розніцу з новага года павысіўся, то выгадна зрабіць перадаплату за ўсё паўгоддзе альбо за пэўны перыяд: месяц, два, тры...

Банкаўскія рэквізіты "Народнай волі" такія:

УП "Народная воля": р/р 3012006535014, ААТ "Пріорбанк", ЦБП 113, код 749, УНН 100961759.

Вымушаны і на гэты раз звярнуць увагу на тое, што перасылаць у рэдакцыю трэба не толькі копію плацежнага дакумента, але і запоўненую АБАНЕНЦКУЮ КАРТКУ, узор якой друкуем і ў сённяшнім нумары.

Зноў жа: запаўняйце выразна, пажадана друкаванымі літарамі. Разумеем: для тых, хто рабіць гэта будзе ўпершыню, не вельмі прыемная рэч. Але што зробіш: каб своечасова атрымліваць газету, мы вымушаны звяртацца з такой просьбай.

Вы — з «Народнай воляй», «Народная воля» — з Вамі!

0402280179
ИЗВЕЩЕНИЕ

ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Предоплата за январь, февраль, март, апрель, май, июнь 2008 г. (ненужное зачеркнуть)				
Плательщик			Пеня	
			Всего	

Кассир

ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Предоплата за январь, февраль, март, апрель, май, июнь 2008 г. (ненужное зачеркнуть)				
Плательщик			Пеня	
			Всего	

КВИТАНЦИЯ

Кассир М.П.

* Заполняется только при осуществлении операции по уплате налогов.

Абонентская карточка

на номера газеты «Народная воля»
за январь, февраль, март, апрель, май, июнь 2008 г.
(ненужное зачеркнуть)

Заполняется обязательно ***печатными буквами*** *и обязательно отправляется в редакцию с* ***копией платежного документа***

фамилия
имя отч.
индекс почтового отделения
область
район
название населенного пункта
город, городской поселок, поселок, деревня (нужное — подчеркнуть)
улица
пр-т
переулок *(нужное — подчеркнуть)*
дом *а,б,в,г* корп. кв.

(Примечание: в случае получения газеты через абонентский ящик обязательно укажите индекс и адрес почтового отделения)

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 3286904, 3286906
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.info

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў ТАА "Типография Михайлова - С", 214020, г.Смаленск, вул. Шаўчэнкі, 86. Па заказе ТАА "Типография Михайлова", 214000, г.Смаленск, вул. Кастрычніцкай рэвалюцыі, д.38, кв.54. Падпісаны ў друк 27.02.2008 у 16.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 10 026 экз. Заказ №